

2014

Activiteitenverslag

**VAN DE HOGE RAAD
VOOR VRIJWILLIGERS**

Activiteitenverslag 2014

Hoge Raad voor Vrijwilligers

September 2015

VOORWOORD

Ken je ze nog, de twee oude mannetjes, voorovergebogen hangend uit hun balkonnetje, uit de Muppetshow die de hele show bekritisieren? Op het einde zegt Statler tegen Waldorf (of omgekeerd) “hahaha, nu komt het beste van de show”, waarop de andere repliceert, “ah ja, wat dan”, waarop de eerste gniffelt “het is gedaan”.

Ik heb een beetje hetzelfde gevoel op het einde van deze mandaatperiode, het is gedaan, dus ook weg met de frustratie om de dames en heren politici die vrijwilligers en het vrijwilligerswerk eens of bij hoge uitzondering tweemaal per jaar knuffelen en daar stopt hun politieke actie meteen. ‘We hebben ze nu al geknuffeld, wat willen ze nog meer?’ lijken ze in koor te zingen.

Ik werd daar meer dan horendol van. Het vrijwilligerswerk biedt meer dan sociale meerwaarde. Vrijwilligerswerk is van essentieel belang voor het politiek democratisch functioneren en het levert nog een portie economische meerwaarde op ook.

Het is ongelofelijk om te zien dat formele brieven van de Hoge Raad voor Vrijwilligers (HRV) onbeantwoord bleven, of het antwoord zo vaag en nietszeggend was dat je je vraag beter aan het eerste beste papkind zou voorleggen. En zo zie je hoe een adviesorgaan, dat toch met volle overtuiging (mogen we hopen) door een federale overheid werd opgericht, niet de kans krijgt zich te ontwikkelen. Integendeel, de werking hapert omwille van gebrek aan middelen, financiële en menselijke. Iedereen droomt ervan degelijk inhoudelijk werk en dossiers samen te stellen, in een forum waar zowel Duitstaligen, Franstaligen en Nederlandstaligen elkaar ontmoeten, maar tijdsgebrek, geen vertaling, ...leiden ertoe dat zowat ieder lid prefereert op eigen terrein te werken en minder te delen, samen te werken, net omdat de HRV amper ernstig wordt genomen.

Dat smaakt bitter. Niet enkel voor de leden van de HRV, ook voor de talrijke vrijwilligersorganisaties en vrijwilligers die recht hebben op goede, afgestemde en logische regelgeving die hen niet dwarsboomt maar ondersteunt in hun engagement.

Ik hoop dat de vierde mandaatperiode die vandaag aanbreekt een kentering zal betekenen. Meer interesse vanuit de politieke wereld, een effectieve ondersteuning voor de werkzaamheden van de raad. Blijven voortkabbelen zoals het nu gebeurt, lijkt me geen optie. Dan kan de structuur beter meteen afgeschaft worden.

Maar opgelet, dat wil niet zeggen dat de HRV ondanks alles, ook tijdens deze derde mandaatperiode geen overwinningen heeft geboekt. Ik denk aan de regeling voor vreemdelingen in het vrijwilligerswerk, het duidelijk standpunt tegen discriminatie in het vrijwilligerswerk, het persbericht en het memorandum dat we opstelden. Er is een nieuwe website! Het feit dat er een telling gebeurde van het vrijwilligerswerk in België waarvan we in het najaar de eerste resultaten zullen zien, stemt me wel vrolijk.

De wil om -ondanks alles- toch bij te dragen tot discussies, onderwerpen aan te dragen en aanwezig te zijn tijdens de vergaderingen door een kern van welwillende leden van de HRV, is zeker ook positief. Het bevestigt dat er nood is aan een forum waar het vrijwilligerswerk onder de loep kan gehouden worden, kritisch gereflecteerd en nagedacht hoe de bescherming van de vrijwilligers en het vrijwilligerswerk steeds verder te optimaliseren.

Dank ook aan het secretariaat van de HRV dat blijft volharden in de 'boosheid'. En laat me er van uit gaan dat de aanhouder wint, en dat we al eerste tekenen van meer slagkracht van de HRV kunnen optekenen in de komende vierde mandaatperiode.

Eva Hambach, Voorzitster

Inhoudstafel

1.	Adviezen, brieven en aanbevelingen van de HRV	7
1.1	Memorandum	8
1.2	Advies van de HRV over verzoek van de sportsector tot verhoging van de kostenvergoeding voor vrijwilligers	11
1.3	Brief aan het Belgisch Olympisch en Interfederaal Comité (BOIC) over het hanteren van een leeftijdsgrens bij het uitoefenen van vrijwilligerswerk	15
2.	Analyse van onze deskundige Michel DAVAGLE over het vrijwilligerswerk, toegankelijk voor vreemdelingen.....	17
3.	Blikvangers in 2014: de meting van het vrijwilligerswerk in België en een vernieuwde website.	23
4.	Algemene vergaderingen	25
4.1.	Eerste algemene vergadering (januari 2014)	25
4.2.	De tweede algemene vergadering (april 2014).....	29
4.3.	De derde algemene vergadering (oktober 2014).....	34
5.	Enkele impressies van het Bureau.....	41
6.	Conclusies.....	45
7.	Lijst van bijlagen	47
	BIJLAGE 1 : De wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers.....	49
	BIJLAGE 2: Samenstelling van de Hoge Raad voor Vrijwilligers	55

1. Adviezen, brieven en aanbevelingen van de HRV

1.1 Het memorandum

De Raad heeft al een zekere traditie om, bij het aantreden van een nieuwe regering, zijn verwachtingen en verzuchtingen door middel van een memorandum kenbaar te maken aan de leden van de nieuwe ploeg.

Ook deze keer heeft de HRV in dit document een aantal essentiële knelpunten aangehaald maar ook concreet aangegeven wat de Raad verwacht van de federale overheid. Dit gebeurde in 2014 niet alleen in de vorm van een memorandum maar ook de media werd hierover uitgebreid ingelicht via een wijdverspreid persbericht.

1.2 Advies van de HRV over verzoek van de sportsector tot verhoging van de kostenvergoeding voor vrijwilligers

De Raad heeft zich in een advies, op verzoek van de Nederlandstalige, Franstalige en Duitstalige leden die de sportsector vertegenwoordigen, aangesloten bij hun vraag aan de Minister van Sociale Zaken voor een hogere forfaitaire kostenvergoeding op jaarbasis. Deze aanpassing moet ervoor zorgen dat vrijwilligers in deze specifieke sector hun activiteiten kunnen blijven uitoefenen en dit op regelmatige basis.

1.3 Brief aan het Belgisch Olympisch en Interfederaal Comité (BOIC) over het hanteren van een leeftijdsgrens bij het uitoefenen van vrijwilligerswerk

In een brief aan het BOIC heeft de HRV gevraagd om geen leeftijdsgrens te hanteren bij het benoemen of het ontslaan van leden van de Raad van Bestuur die deze functies als vrijwilliger uitoefenen. Een dergelijke barrière om vrijwilligerswerk te verrichten is immers niet gebaseerd op objectieve elementen. De BOIC heeft in een reactie beloofd om deze maatregel opnieuw te bekijken.

1.1 Memorandum

Memorandum van de Hoge Raad voor Vrijwilligers – November 2014

Vrijwilligerswerk: brandend actueel

In een veranderende maatschappij die een economische crisis doormaakt, waarin steeds minder overheidsmiddelen beschikbaar zijn en het individualisme hoogtij viert, versterkt het vrijwilligerswerk de interpersoonlijke relaties, de sociale cohesie en de inzet voor de solidariteitssystemen.

Vrijwilligerswerk is broodnodig voor onze samenleving: het consolideert het sociaal kapitaal, het leidt tot sociale cohesie, warmte en samenwerking,...

Vrijwilligerswerk biedt eveneens een vrij forum waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, waar ze kunnen netwerken en volwaardig kunnen participeren aan onze samenleving en dit ongeacht hun etnische achtergrond, opleidingsniveau, gender, sociale positie, of religieuze/politieke overtuiging.

Vrijwilligers erkennen dat dit engagement deugd doet: ze ontwikkelen competenties, maken deel uit van sociale netwerken, hun constructieve bijdrage aan de samenleving zorgt voor erkenning en waardering wat zowel tot fysiek als mentaal welzijn leidt.

Vrijwilligerswerk heeft een meerwaarde voor het individu, voor de organisatie en voor de maatschappij. Het versterkt het democratisch gehalte en de diversiteit van de samenleving en zorgt zelfs voor economische groei. Gemiddeld gezien draagt vrijwilligerswerk volgens wetenschappelijk statistisch onderzoek ongeveer 5% bij tot het BNP.

En ja, het vrijwilligerswerk in België doet het goed. Er zijn **meer dan 1,6 miljoen vrijwilligers actief**. Dit cijfer correspondeert met de populaties van de provincies Limburg, Namen en Waals-Brabant tezamen. Vrijwilligers zetten zich dagelijks in om armoede te bestrijden, nieuwkomers te helpen in hun integratieproces, voor educatieactiviteiten, zorg en welzijn, milieubehoud, preventieprojecten, mobiliteit, ontwikkelingssamenwerking, jeugd- sport en culturele activiteiten, om te werken met jongeren of ouderen of personen met een handicap, ...

Tienduizenden organisaties (vzw's, feitelijke verenigingen, overheidsinitiatieven) zijn en blijven actief dankzij de inzet van al die vrijwilligers. Veel vrijwilligers voeren praktische taken uit, en nemen – via het vervullen van bestuurstaken - ook verantwoordelijkheid op. Nieuwe initiatieven ontstaan vaak dankzij pionierswerk van een groep vrijwilligers. Het spreekt voor zich dat een heleboel organisaties, verenigingen en initiatieven zonder die belangeloze inzet van al die vrijwilligers zouden ophouden te bestaan, of hun activiteiten op een laag pitje zouden moeten laten draaien. Heel wat dienstverlening zou minder of zelfs niet toegankelijk zijn of blijven moesten er geen vrijwilligers bereid zijn zich te engageren.

Het vrijwilligerswerk in de actualiteit

De term "vrijwilligerswerk" duikt de laatste tijd vaak op in de pers, dikwijls in sterk verschillende contexten: vrijwillige politiemedewerkers, vrijwilligers bij de NMBS, vrijwillige brandweerlieden, vrijwilligers in de ontwikkelingssamenwerking en morgen misschien werkloze vrijwilligers... Die trend om een beroep te doen op vrijwilligerswerk voor gespecialiseerde beroepen in het kader van opdrachten van openbaar nut, waarbij onder de minimumbarema's wordt vergoed, is gevaarlijk. Dat verstoort de boodschap en kan doen geloven dat alle vrijwilligers een vergoeding ontvangen.

Met de vermaatschappelijking van de zorg is het duidelijk dat steeds meer beroep zal worden gedaan op de inzet van vrijwilligers. Dit leidt tot opportuniteiten voor het vrijwilligerswerk maar het brengt ook specifieke uitdagingen met zich mee (zoals de druk op de definitie, de verschuiving van vrijwillige inzet naar inzet met min of meer verplichtend karakter,...)

De Hoge Raad voor Vrijwilligers stelt aldus een **oneigenlijke interpretatie van het begrip vrijwilligerswerk** vast. De vrijwilligerswet biedt echter een duidelijk en afgelijnd kader, waarin de uitgangsprincipes van het vrijwilligerswerk zijn opgenomen: zowel de vrije keuze van de inzet alsook het feit dat vrijwilligerswerk per definitie onbezoldigd moet blijven, zijn daarbij essentieel.

Het vrijwilligerswerk mag niet 'verstoord' worden door onnodige regelgeving. De specifieke eigen dynamiek moet bewaard blijven.

Het vrijwilligerswerk ondersteunen

Vrijwilligerswerk is echter nooit kostenvrij en gebeurt nooit zomaar.

Het gedijt enkel in een context die het engagement van de burgers aanmoedigt, die de inzet van de talrijke vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties (h)erkent en die de eigen dynamiek van vrijwilligerswerk respecteert.

Vrijwilligers geven tijd en energie aan de organisatie, aan (bijzondere) doelgroepen, en bij uitbreiding aan de samenleving, maar verdienen hiervoor een degelijke ondersteuning in de plaats.

Vrijwilligerswerk kost geld, ondanks de gratis inzet van mensen. De ontwikkeling van een kwalitatief vrijwilligersbeleid met onder andere het correct en degelijk verzekeren van vrijwilligers, het voorzien van een fatsoenlijke opleiding, de opvolging, ...vraagt voldoende financiële middelen en logistieke ondersteuning.

Gezien de meerwaarde die vrijwilligerswerk creëert, dient elke overheid in ons land, en dus ook de Federale Regering, resoluut te kiezen voor het vrijwilligerswerk waarbij **de nodige financiële injecties** worden voorzien.

In deze tijden waarin budgettaire voorzichtigheid meer dan ooit aan de orde is, mogen de verschillende overheden van ons land dan ook niet in de eerste plaats besparen op de financiering van de actoren die het vrijwilligerswerk ondersteunen.

De Hoge Raad voor Vrijwilligers (HRV)

De Belgische regering opteerde in 2001 heel duidelijk voor de creatie en de installatie van een Hoge Raad voor Vrijwilligerswerk (HRV), die een aantal taken en opdrachten toegewezen kreeg.

De Hoge Raad voor Vrijwilligers heeft vier kerntaken:

- verzamelen, systematiseren en analyseren van informatie over vrijwilligers en vrijwilligerswerk;
- onderzoeken van specifieke problemen waarmee vrijwilligers en vrijwilligerswerk geconfronteerd worden;
- adviezen geven en voorstellen doen met betrekking tot vrijwilligers en vrijwilligerswerk;
- contacten onderhouden met organisaties, instellingen en overheden die te maken hebben met vrijwilligers en vrijwilligerswerk.

Hoe kan de nieuwe Federale Regering de werking van de HRV en het vrijwilligerswerk optimaliseren?

- Door in alle regelgevende teksten en omzendbrieven, die best in aantal beperkt blijven, oog te hebben voor het faciliteren van het vrijwillig engagement.
- Door **een minister of staatssecretaris aan te stellen die belast is** met de vraagstukken inzake vrijwilligerswerk, daarbij rekening houdend met het feit dat er raakvlakken zijn met Justitie, Werk, Fiscaliteit, Volksgezondheid, Ontwikkelingssamenwerking en, niet te vergeten, Sociale Zaken ...
Deze beleidsverantwoordelijke zorgt voor het waken over de vrijwilligersdimensie in de beleidsvoering, staat in voor de opvolging van aan vrijwilligerswerk gerelateerde dossiers, legt de brug tussen het eigen en andere beleidsdomeinen en staat in voor geregeld overleg met de Gemeenschappen zodat het vrijwilligerswerk gestroomlijnd kan worden en opdat elke vrijwilliger dezelfde basisbescherming kan genieten.
- Door de voortzetting van de enquête over het vrijwilligerswerk, die eind 2014 werd gehouden bij 10.000 personen, om een beter inzicht te hebben in de omvang van het vrijwilligerswerk in België en om deze cijfers te kunnen vergelijken met andere Europese landen die dezelfde enquête organiseren.
- Door de Raad systematisch te raadplegen voor alle teksten die betrekking hebben op het vrijwilligerswerk of er een invloed op hebben, ook de teksten van het Parlement.
- Door sneller te reageren op de adviezen en suggesties van de Raad.
- Door bij de aanstelling van de nieuwe Raad tevens het klaarliggende KB goed te keuren voor de aanpassing van de regels voor de samenstelling en de werking van de Raad.
- Het realiseren van de doelstellingen van de Raad door een verhoging van de middelen
  - voor de dagdagelijkse werking
  - om het vrijwilligerswerk op te volgen (permanente studie en onderzoek)
  - om beroep te kunnen doen op aangestelde en/of onafhankelijke deskundigen
  - om vergaderingen van werkgroepen te faciliteren
  - om actief te participeren aan initiatieven die genomen worden in binnen- en buitenland om kennis te vergaren, om deskundigheid te versterken
  - om netwerken te realiseren en *good practices* te kunnen uitwisselen
  - om te garanderen dat de HRV kan rekenen op een permanent secretariaat in functie van het verzekeren van de continuïteit van de werking en opbouw van Federale expertise

1.2 Advies van de HRV over verzoek van de sportsector tot verhoging van de kostenvergoeding voor vrijwilligers

Expéditeur
Centre Administratif Botanique - Finance Tower
Boulevard du Jardin Botanique 50 bte 125, 1000 Bruxelles

Mme Laurette ONKELINX

Conseil supérieur des volontaires

Votre apostille :
Vos références :
Nos références :
Date : Mars 2014
Annexe(s) :

Vice-Première Ministre et Ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, chargée de Beliris et des Institutions culturelles fédérales

Objet : Augmentation du plafond annuel de défraiement pour les volontaires du secteur sportif

Madame la Ministre,

Nous avons bien reçu votre demande d'avis concernant l'augmentation du plafond annuel de défraiement pour les volontaires du secteur sportif.

1. Contexte

Les représentants du secteur sportif des trois communautés, par ailleurs membres effectifs du Conseil Supérieur des Volontaires (CSV), ont introduit en juin 2012 une requête auprès de la Ministre des Affaires sociales. Conformément à la disposition prévue dans l'article 12 de la loi du 3 juillet 2005 sur le volontariat, la requête concerne l'augmentation du plafond annuel de défraiement pour la catégorie de volontaires appartenant au secteur sportif, montants par ailleurs fixés par l'article 10 de ladite loi. Une copie de cette demande a également été envoyée au CSV.

Pour rappel, lors de la mise en application de la loi, le texte disait :

« Le caractère non rémunéré du volontariat n'empêche pas que le volontaire puisse être indemnisé par l'organisation des frais qu'il a supporté pour celle-ci. Le volontaire n'est pas tenu de prouver la réalité et le montant de ces frais, pour autant que le montant total des indemnités perçues n'excède pas 24,79 euros par jour et 991,57 euros par an. Ces montants sont liés à l'indice pivot 103,14 (base 1996=100) et varient ...

... Le montant des indemnités perçues fera l'objet d'une évaluation après deux ans à compter de l'entrée en vigueur de la présente loi... »

A ce jour, en fonction de l'index pivot, les plafonds en vigueur s'élèvent à 32,71 euros par jour et 1308,38 euros par an.

Une révision du plafond annuel est une démarche qui a été prévue explicitement par le législateur lors de l'élaboration de la loi en 2005. Le secteur sportif l'a évoqué maintes fois lors de réunions du CSV au cours des dernières années, pour se concrétiser enfin en juin 2012 par une demande sollicitant le doublement du plafond annuel en faveur des volontaires actifs au sein du secteur associatif sportif.

2. Justification de la demande

Rappelons que le volontariat constitue le fondement du secteur associatif sportif. Dans ce secteur, on distingue 4 types de volontariat:

- Volontariat de gestion (dirigeants fédéraux, régionaux, d'associations,...) ;
- Volontariat d'encadrement (officiels, juges, arbitres, délégués,...) ;
- Volontariat d'animation (moniteurs, animateurs, enseignants,...) ;
- Volontariat de service (entretien du matériel et équipements, sécurités, stewards, signaleurs,...).

Ces missions impliquent des centaines de milliers de personnes. Elles permettent ainsi la continuité du fonctionnement de l'ensemble du secteur associatif sportif, vecteur d'éducation, de santé physique, d'épanouissement mais aussi d'intégration sociale à travers les âges et les diversités de la population.

Elément particulier du secteur, au-delà du nombre de volontaires, il convient de prendre en compte la durée moyenne annuelle des programmes sportifs mais aussi la multiplicité et la longueur des séances (pouvant aller de 2 heures à la journée entière).

Nous pouvons affirmer sans craintes qu'un grand nombre de volontaires sont actifs deux à trois fois par semaine pendant les 40 à 45 semaines de pratique effective des clubs sportifs. A cela, il faut également ajouter la pratique hors du cadre traditionnel, il faut entendre par cela les stages et les camps sportifs qui s'ajoutent à l'offre sportive durant les périodes creuses comme les vacances scolaires.

En fonction du type de volontariat pratiqué, voici quelques exemples pour illustrer nos propos :

a. volontariat de gestion

Un administrateur de club doit souvent se démultiplier pour assumer toutes ses tâches. Prenons l'exemple d'un président de club qui doit représenter son club dans les diverses instances : 1 réunion hebdomadaire pour le club (+/- 2h), une réunion mensuelle pour la fédération (4h/réunion plus les déplacements), à cela viennent s'ajouter les réunions occasionnelles avec les partenaires ou les sponsors du club. De plus, le président se doit d'être présent autant que possible lors des rencontres de son équipe. Le temps consacré, ainsi que le coût qu'il génère, peuvent s'avérer très importants.

Les autres membres actifs du comité ont également des tâches chronophages. On pense notamment au trésorier qui doit gérer la caisse lors des entraînements et lors des matches (missions qui occasionne de nombreux déplacements) sans compter le travail à domicile, au secrétaire qui s'occupe des convocations et de la communication du club,... Toutes ces tâches demandent un investissement quasi quotidien. Outre le temps consacré, de nombreux frais viennent s'additionner (déplacements, restauration, téléphone, frais de bureautique, équipement, frais de représentation,...).

b. volontariat d'encadrement

La prestation d'un juge ou d'un officiel durant dans une compétition comme la gymnastique, les arts martiaux ou l'athlétisme peut très souvent durer la journée. Un arbitre de table bénévole en basketball cumule plusieurs prestations sur un même week-end. De nombreux juges qui officient à haut niveau ou à l'étranger doivent prendre congé pour participer à certaines compétitions. En s'intéressant de plus près à leur statut, on constate que le dévouement de ces personnes est énorme et les sacrifices qu'ils s'imposent sont nombreux.

La présence de ces personnes est fondamentale pour le bon déroulement des compétitions. Or, les fédérations sont généralement en pénurie de volontaires capables d'effectuer ces missions d'arbitrage. Les volontaires sont donc obligés de multiplier les prestations parfois au détriment de la vie de famille.

c. volontariat d'animation

Prenons l'exemple d'un animateur dans un club de natation qui s'occupe de 3 séances de 2 heures par semaine. Ce même moniteur emmène ses athlètes aux compétitions le week-end (cela peut durer une journée en fonction des catégories et des courses). A cela viennent s'ajouter les réunions de coordination avec le staff, les préparations de séances, la gestion des inscriptions aux courses, l'organisation des trajets,... On comprend aisément que la mission d'un animateur sportif ne se résume pas à donner ses quelques heures d'entraînement.

Bien souvent, ces personnes sont présentes par passion. Si l'on fait le bilan sur une année, les frais encourus sont largement supérieurs aux défraiements reçus. Il y a énormément de frais annexes auxquels on ne pense pas : équipement, documentation, formation, assurances, préparation de séance,....

d. volontariat de service

Les tâches à effectuer dans un club sont multiples. Les personnes peuvent être occupées pendant de longues périodes et à de multiples reprises durant la semaine (entretien des installations, lessive des équipements, accueil des équipes,...). Souvent, les clubs accueillent des matches ou des compétitions durant toute la journée le samedi et le dimanche. Toute cette logistique demande une grande implication des volontaires. Volontaires qui sont de plus en plus difficiles à recruter (d'autant plus si cela leur occasionne des frais qui ne seront pas remboursés).

→ Il faut savoir également que les volontaires impliqués dans les associations cumulent très souvent plusieurs fonctions. De plus, bon nombre d'entre elles s'astreignent à des séances d'information ou de formation continue.

3. Résumé

C'est sur base de cette analyse que la proposition des représentants du secteur sportif défend le **doublément du plafond annuel**. Soit, à ce jour, la **somme de 2616,76 euros**. Ce montant permettrait un remboursement des frais correspondants à une réelle reconnaissance et une valorisation du volontariat au sein du secteur sportif.

A. Champ d'application

Ce nouveau plafond serait applicable aux personnes, qui s'impliquent en qualité de volontaires au sein des organismes à vocation sportive reconnus par les instances régionales, nationales et/ou internationales. Les bénéficiaires de l'activité, c'est-à-dire les sportifs, ne sont concernés par cette mesure que dans le cas où ils exercent une activité de volontaire au bénéfice de l'association et non pour une activité en tant que participant (en résumé, volontaires = oui ; joueurs = non).

L'objectif n'est pas d'introduire une obligation à l'égard des associations sportives, chacune étant libre de déterminer sa politique en matière de remboursement de frais à l'égard de ses volontaires.

B. Position du Conseil Supérieur des Volontaires

Après un débat approfondi et animé, le Conseil Supérieur des Volontaires, au cours de sa séance plénière du 18 décembre 2012, a rendu un avis positif à l'égard de cette proposition (8 voix favorables, 1 opposition et 6 abstentions).

Nous vous prions d'agréer, Madame la Ministre, notre parfaite considération,

Pour le Conseil,

La Présidente du CSV,
Eva Hambach

Le Secrétaire,
C. Dekeyser

1.3 Brief aan het Belgisch Olympisch en Interfederaal Comité (BOIC) over het hanteren van een leeftijdsgrens bij het uitoefenen van vrijwilligerswerk

Verzender
Administratief Centrum Kruidtuin - Finance Tower
Kruidtuinlaan 50 bus 1, 1000 Brussel

Aan de Heer Pierre-Olivier Beckers

Hoge Raad voor Vrijwilligers

Uw brief van :
Uw kenmerk :
Ons kenmerk :
Datum : Juli 2014
Bijlage(n) :

Voorzitter van de Raad van Bestuur van
het Belgisch Olympisch en Interfederaal
Comité
Boechoutlaan 9
1020 BRUSSEL

Betreft : Hoge Raad voor Vrijwilligers (HRV) – discriminatie op basis van leeftijd

Geachte Heer Beckers,

Graag hadden wij U de volgende problematiek voorgelegd.

Als federaal adviesorgaan met betrekking tot het vrijwilligerswerk heeft de Hoge Raad voor Vrijwilligers (HRV) via één van zijn leden vernomen dat het Belgisch Olympisch en Interfederaal Comité (BOIC) in haar gecoördineerde statuten een leeftijdsgrens heeft vastgesteld voor leden van de Raad van Bestuur waarbij ze verplicht worden ontslag te nemen.

Ons lijkt een dergelijke leeftijdsgrens niet te stroken met het principe dat het vrijwilligerswerk toegankelijk moet zijn voor iedereen, zonder discriminatie van welke aard dan ook.

Elke eventuele verschillende behandeling kan enkel gebaseerd zijn op objectieve elementen, en dit in overeenstemming met het beoogd legitiem doel.

Reeds in 2012, het Europees jaar van het actief ouder worden en de solidariteit tussen de generaties, heeft de HRV in een motie uitdrukkelijk de nadruk gelegd op het feit dat in geen enkel geval een discriminatie mag bestaan, gebaseerd op de leeftijd van de vrijwilliger.

Er kan dus geen sprake van zijn dat een vereniging, bij het werven van vrijwilligers of de beëindiging van het vrijwilligerswerk na vaak vele jaren trouwe dienst, zonder geldige reden een leeftijdslimiet vastlegt.

Daarom vragen wij U uitdrukkelijk om deze bepaling te herbekijken en aan te passen, zodat ook personen na deze leeftijdsgrens hun vrijwilligersactiviteiten alsnog kunnen verder zetten.

Mocht U verdere informatie wensen, dan staan wij steeds tot uw beschikking voor bijkomende inlichtingen of verduidelijkingen.

Met de meeste hoogachting.

 De Voorzitster van de HRV,
Eva HAMBACH

 De Secretaris,
C. DEKEYSER

2. Analyse van onze deskundige Michel DAVAGLE over het vrijwilligerswerk, toegankelijk voor vreemdelingen

Dankzij de volgehouden inspanningen van de Raad werd de vrijwilligerswet in 2014 aangepast zodat een grote groep vreemdelingen, voor wie het tot nu toe verboden was om vrijwilligerswerk te verrichten (bijvoorbeeld omdat ze geen arbeidskaart in bezit hadden), zich voortaan toch kunnen inzetten als vrijwilliger. Deze uitbreiding zorgt ervoor dat deze personen zich via het vrijwilligerswerk kunnen ontplooiën en bijdragen tot een betere en warmere samenleving.

De HRV heeft een aantal deskundigen ter beschikking voor het analyseren van bepaalde aspecten in de vrijwilligerswetgeving. Michel Davagle heeft ons in zijn analyse (ook terug te vinden op onze website) de praktische en juridische consequenties van de hierboven geschetste aanpassing van de vrijwilligerswet op een verhelderende wijze uitgelegd.

VRIJWILLIGERSWERK TOEGANKELIJK VOOR VREEMDELINGEN

Michel DAVAGLE

Juridisch adviseur bij de vzw's SEMAFOR en SEMAFORMA uit Ans

Tot voor kort konden enkel vreemdelingen die over een arbeidsvergunning beschikten vrijwilligerswerk doen. De wetgever had echter de intentie om dit recht open te stellen voor andere vreemdeling, maar dat diende, overeenkomstig artikel 9, § 2, van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers, te gebeuren bij een koninklijk besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad. Bijna negen jaar na de inwerkingtreding van de wet van 3 juli 2005 heeft de wetgever de wettekst gewijzigd teneinde andere vrijwilligers toe te laten vrijwilligerswerk te doen.¹

Hoe het vroeger was

Vóór de goedkeuring van de wet van 22 mei 2014, mochten vreemdelingen enkel vrijwilligerswerk doen als ze ook mochten werken. Het vrijwilligerswerk stond aldus open voor bepaalde categorieën van vreemdelingen: houders van een vestigingstitel, personen met een verblijfrecht van onbepaalde duur in België, erkende vluchtelingen, diplomatiek en consulair personeel, Zwitserse werknemers en sommige onderdanen van andere landen.

Dat betekende dat de vreemdelingen die niet tot een van de uitzonderingscategorieën behoorden geen vrijwilligerswerk mochten doen. Zo mochten asielzoekers in de eerste fase van de asielpcedure en vreemdelingen die niet over een arbeidsvergunning beschikten "wettelijk" niet aan vrijwilligerswerk doen, bijvoorbeeld in een sociale hulporganisatie of in cultuur- of sportorganisatie. De realiteit was echter helemaal anders, aangezien sommige verenigingen deze personen toelieten om vrijwilligerswerk te doen, wat inging tegen de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers. Omdat ze vooraf geen arbeidsvergunning hadden verkregen, konden de verantwoordelijken niet enkel strafrechtelijk worden vervolgd, maar konden ze ook verplicht worden tot het betalen van de repatriëringskosten en de forfaitaire vergoeding voor de kosten inzake huisvesting, verblijf en gezondheidszorgen van de betrokken buitenlandse werknemers en hun gezinsleden die illegaal in België verbleven.

Vreemdelingen mogen voortaan vrijwilligerswerk doen

De wet van 22 mei 2014 wijzigt artikel 9, § 2, van de wet van 3 juli 2005 en bepaalt dat twee grote categorieën vrijwilligers van buitenlandse nationaliteit niet onder "*het toepassingsgebied [vallen] van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers en de uitvoeringsbesluiten ervan, voor de uitoefening van vrijwilligersactiviteiten*".

---

¹ Wet van 22 mei 2014 tot wijziging van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers wat het toegankelijk maken van vrijwilligerswerk voor vreemdelingen betreft

De eerste categorie omvat de "buitenlanders wier verblijf gedekt is door een verblijfstitel of -document toegekend krachtens de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en de uitvoeringsbesluiten ervan". Het gaat dus om:

- de vreemdelingen die toelating hebben gekregen voor een kort verblijf² op het Belgische grondgebied, op voorwaarde dat ze houder zijn van een geldig³ paspoort⁴, voorzien van een visum^{5 6};
- de vreemdelingen die van de minister die bevoegd is voor de toegang tot het grondgebied toelating hebben gekregen om langer dan drie maanden op het Belgische grondgebied te verblijven⁷;
- de vreemdelingen door de minister gemachtigd zijn om zich in België te vestigen. Deze machtiging mag slechts gegeven worden aan de vreemdeling die toegelaten of gemachtigd is tot een verblijf van meer dan drie maanden in België, voor zover deze toelating of machtiging geen tijdslimiet voorziet. De machtiging tot vestiging moet inzonderheid verleend worden aan de vreemdeling die bewijst dat hij gedurende vijf jaar regelmatig en ononderbroken in België heeft verbleven.⁸

De tweede categorie omvat "*de begunstigten van de opvang in de zin van artikel 2, 2°, van de wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen*". Het gaat dus om:

- de vreemdelingen die een asielaanvraag hebben ingediend, hetzij tot erkenning van hun hoedanigheid van vluchteling, hetzij tot erkenning van het subsidiair beschermingsstatuut;
- de gezinsleden van vreemdelingen die een asielaanvraag hebben ingediend;
  - de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen;
- de illegaal verblijvende gezinnen met minderjarige kinderen.

*N.B.: Komen evenwel niet in aanmerking: de minderjarigen die illegaal met hun ouders op het grondgebied verblijven en van wie de staat van behoeftigheid door een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn is vastgesteld, wanneer de ouders niet in staat zijn om hun onderhoudsplicht na te komen en materiële hulp is toegekend door het Federaal Agentschap voor de Opvang van Asielzoekers.*⁹

---

² Behoudens de in een internationaal verdrag, in de wet of in een koninklijk besluit bepaalde afwijkingen, mag de vreemdeling niet langer dan drie maanden in het Rijk verblijven.

³ De vreemdeling wordt ook toegelaten België binnen te komen als hij houder is van de documenten die vereist zijn krachtens een internationaal verdrag, een wet of een koninklijk besluit.

⁴ Of van een daarmee gelijkgestelde reistitel.

⁵ Of van een visumverklaring.

⁶ Art. 2, wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

⁷ Art. 9, wet van 15 december 1980, op. cit.

⁸ Art. 14, wet van 15 december 1980, op. cit.

⁹ Met uitzondering van die bedoeld in artikel 60 van dezelfde wet.

Vrijwilligerswerk en de toepassing van de wet betreffende de toegang tot het grondgebied

In de wet betreffende de rechten van vrijwilligers werd een nieuw artikel 9/1 ingevoegd, dat bepaalt dat het verrichten van vrijwilligerswerk geen afbreuk doet aan de terugwijzings-, uitzettings- en veiligheidsmaatregelen die worden genomen in het kader van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied. Bovendien bepaalt het nieuwe artikel dat het verrichten van vrijwilligerswerk geen basis vormt voor een machtiging of toelating tot verblijf in België.¹⁰

De forfaitaire vergoeding voor de begunstigen van de opvang die vrijwilligerswerk doen

In de wet van 3 juli 2005 werd een nieuw artikel 21/1 ingevoegd, luidende: *"De begunstigde van de opvang in de zin van artikel 2, 2°, van de wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen, mag vrijwilligerswerk uitvoeren met behoud van zijn dagvergoeding bepaald in artikel 34 van de voornoemde wet van 12 januari 2007, op voorwaarde dat er voorafgaande aangifte van wordt gedaan aan het Federaal Agentschap voor de Opvang van Asielzoekers."*

Artikel 34 van de wet van 12 januari 2007 bepaalt dat de begunstigde van de opvang die in een opvangstructuur verblijft, recht heeft op een dagvergoeding die per week en per persoon wordt vastgelegd. Het bedrag van de dagvergoeding kan worden verhoogd door het verrichten van gemeenschapsdienst¹¹, d.w.z. elke prestatie die door de begunstigde van de opvang wordt verricht in de collectieve structuur ten voordele van de gemeenschap van de begunstigen van de opvang die in de betreffende opvangstructuur verblijven of in het kader van een activiteit die door of in samenwerking met voornoemde structuur georganiseerd wordt en die bijdraagt tot de integratie van de opvangstructuur in de lokale omgeving en waarvoor de begunstigde van de opvang een verhoging van zijn dagvergoeding uitbetaald kan krijgen.¹² De dagvergoeding en de verhoging ervan worden volgens de wet van 12 januari 2007 niet als een bezoldiging gezien.¹³ Er dient ook te worden opgemerkt dat de wet van 12 januari 2007 bepaalt dat het verrichten van de gemeenschapsdienst niet als een arbeidsovereenkomst of een arbeidsprestatie wordt beschouwd.

Op basis van artikel 21/1 van de wet van 3 juli 2005 mag de begunstigde van de opvang de forfaitaire kostenvergoedingen toegekend in het kader van het vrijwilligerswerk cumuleren met de vergoedingen toegekend in het kader van de wet van 12 januari 2007.

---

¹⁰ Art. 9/1, wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers.

¹¹ Onder gemeenschapsdienst wordt elke prestatie verstaan die door de begunstigde van de opvang wordt verricht in de collectieve structuur ten voordele van de gemeenschap van de begunstigen van de opvang die in de betreffende opvangstructuur verblijven of in het kader van een activiteit die door of in samenwerking met voornoemde structuur georganiseerd wordt en die bijdraagt tot de integratie van de opvangstructuur in de lokale omgeving en waarvoor de begunstigde van de opvang een verhoging van zijn dagvergoeding uitbetaald kan krijgen.

¹² Art. 34, derde lid, wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen.

¹³ Art. 34, vijfde lid, wet van 12 januari 2007.

De wetgever stelt de mogelijkheid tot cumulatie van deze vergoedingen afhankelijk van de voorwaarde dat de vreemdeling zijn activiteit als vrijwilliger vooraf aangeeft aan het Federaal Agentschap voor de Opvang van Asielzoekers. Het is dus niet nodig dat de vreemdeling de toelating krijgt van het Agentschap, maar net als bij werklozen, moet de activiteit vooraf worden aangegeven.

Beperking van het recht op het ontvangen van de forfaitaire kostenvergoedingen in het kader van het vrijwilligerswerk

Met toepassing van het nieuwe artikel 21/2 dat werd ingevoegd in de wet van 3 juli 2005, kan het Federaal Agentschap voor de Opvang van Asielzoekers de uitoefening van de activiteit beperken of verbieden, of de cumulatie met de dagvergoeding en de verhoging in functie van de gepresteerde gemeenschapsdiensten beperken of verbieden als het kan aantonen dat :

- 1° deze activiteit de kenmerken van het vrijwilligerswerk niet vertoont in de zin van deze wet;
- 2° de activiteit door de aard ervan, de duur en de frequentie of wegens het kader waarin zij past, geen kenmerken of geen kenmerken meer vertoont van een activiteit die gewoonlijk wordt uitgeoefend door vrijwilligers in het verenigingsleven;
- 3° de activiteit afbreuk doet aan de goede werking van de opvangstructuur of aan de behoeften van de begeleiding;
- 4° er elementen zijn die misbruiken doen vermoeden of die doen vermoeden dat de activiteit wordt gebruikt om de bepalingen van artikel 35/1 van de wet van 12 januari 2007 en de uitvoeringsbesluiten ervan te omzeilen. Dat artikel 35/1 verwijst in hoofdzaak naar de situaties waarin de vreemdeling de facto over een beroepsinkomen beschikt.

Koninklijke besluiten

De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de aanvullende regels preciseren.

Er dient te worden opgemerkt dat het hier om een mogelijkheid gaat en niet om een voorwaarde voor de uitoefening van vrijwilligerswerk door deze twee categorieën vreemdelingen.

3. Blikvangers in 2014: de meting van het vrijwilligerswerk in België en een vernieuwde website

Na jaren aandringen door de HRV bij de federale overheden voor een **kwantitatief en kwalitatief onderzoek naar het vrijwilligerswerk in ons land**, vond in het laatste kwartaal van 2014 eindelijk een eerste bevraging plaats.

Dit gebeurde met de logistieke en financiële steun van de **Koning Boudewijnstichting** en in samenwerking met de **Federale Overheidsdienst Economie**. Deze overheidsinstelling koppelde een aantal vragen omtrent het vrijwilligerswerk aan de driemaandelijke arbeidsenquête. Zij hebben al heel wat ervaring met het uitvoeren van dergelijke enquêtes. De dataverzameling is volop bezig, waarna een datacleaning (door Concertes) gebeurt van de ontvangen gegevens.

De data zullen rond **4 domeinen** worden gegroepeerd:

1. **Profiel van het vrijwilligerswerk in België.** Deze omschrijving omvat: het aantal vrijwilligers, het volume van hun arbeid, het type van activiteiten, het type van organisaties, de sectoren van activiteit, de regionale spreiding van deelname aan vrijwilligerswerk.
2. **Profiel van de vrijwilliger in België.** Een socio-economisch profiel zal worden opgesteld op basis van variabelen als geslacht, leeftijd, opleiding, leefsituatie, arbeidssituatie.
3. **Economische waarde van het vrijwilligerswerk in België.** De ILO Module vrijwilligerswerk laat samen met de EAK toe de economische waarde van het vrijwilligerswerk in België te bepalen, bijvoorbeeld door de 'vervangingswaarde' van het vrijwilligerswerk te meten (dit is de waarde van de werkzaamheden van de vrijwilligers indien zij beroepskrachten waren geweest).
4. **Verklarende analyse van de deelname aan vrijwilligerswerk in België.** Door middel van multivariate analyse zal worden nagegaan welke socio-economische achtergrondkenmerken de deelname aan, en de intensiteit/aard van het vrijwilligerswerk bepalen. Hierbij wordt ook rekening gehouden met kenmerken op huishoudniveau (bv. werksituatie partner).

De HRV vraagt dat de enquêtes over het vrijwilligerswerk een permanent karakter hebben, zodat we een volledig beeld kunnen krijgen van de situatie in België. Dit materiaal is ook van groot belang voor vergelijkend onderzoek met de andere Europese landen. De Raad dringt er bovendien op aan dat zij betrokken blijft bij de hele verwerking en opvolging van deze bevraging.

De HRV heeft in 2014 ook een **vernieuwde website** gelanceerd. De oude webpagina's werden nauwelijks nog geconsulteerd en blonken niet uit in duidelijkheid en overzichtelijkheid. Daarom koos het Bureau, in samenwerking met de dienst communicatie van de Federale Overheidsdienst voor een eenvoudige maar toch handige indeling, waarbij zowel de gewone burger, het HRV-lid als de organisatie gemakkelijk hun weg vinden. Daarbij konden we dankbaar gebruiken maken van teksten en foto's, aangebracht door onze leden. Uit de eerste reacties blijkt dat al heel wat gewone burgers via dit informatiekanal een antwoord vonden op hun vraag maar bijkomende inlichtingen vroegen

over de rechten en plichten in het vrijwilligerswerk. Het gaat in de eerste plaats om een aantal praktische verduidelijkingen, maar ook organisaties die extra informatie wensen over het inzetten van vrijwilligers. We hopen dat de nieuwe mandaatperiode een impuls zal geven aan de uitbouw en bekendmaking van deze website

4. Algemene vergaderingen

In 2014 kwam de Hoge Raad drie keer samen.

4.1. Eerste algemene vergadering (januari 2014)

- **Het meten van het vrijwilligerswerk: opvolging + verslag deelname conferentie in Berlijn van Mathilde Henkinbrant**

Mathilde Henkinbrant heeft deelgenomen aan de conferentie, georganiseerd door de Duitse Minister van gezinsbeleid, ouderen, vrouwen en jeugd en door het *Observatory for sociopolitical developments in Europe*.

Het thema van deze conferentie was “Vrijwilligerswerk in Europa, internationale uitwisseling over de concepten en hun nut voor de maatschappij”. Een van de workshops ging over het “meten” van vrijwilligerswerk. Verschillende landen gaven een uiteenzetting over hun ervaring op dit gebied. Duitsland is al begonnen met enquêtes en heeft niet gewacht op de aanbeveling van de Europese Unie over het gebruik van de handleiding van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO). Aangezien de Duitse enquêtes nauwkeuriger zijn dan die van de IAO, zal men verder de eigen bevragingmethode toepassen.

Italië en Portugal hebben de IAO-methode wel toegepast, maar Portugal heeft gekozen voor een referentieperiode van één jaar (zoals België ook zal doen). De Italiaanse vertegenwoordiger raadt dan weer aan de periode van 4 weken te handhaven omwille van de vergelijkbaarheid en de kwaliteit van de gegevens. De verschillende sprekers stelden de resultaten van hun onderzoek voor en kwamen zo tot een profiel van de vrijwilligers (leeftijd, beroepsactiviteit, regio, opleidingsniveau) en een berekening van de economische impact van vrijwilligerswerk (door de gegevens over het aantal uren vrijwilligerswerk te kruisen met de data betreffende het gemiddelde inkomen in de verschillende sectoren).

Ook het vraagstuk van de definities kwam aan bod, want de vragenlijst van de IAO spreekt over onbezoldigde activiteiten en niet over vrijwilligerswerk, een begrip dat verschilt van land tot land.

Een andere workshop stond in het teken van de bevordering van het engagement als middel om de democratie te bevorderen. Vertegenwoordigers van Groot-Brittannië en Zweden gaven een uiteenzetting over Compacts. Dit zijn (juridisch niet-bindende) akkoorden tussen de lokale overheden (op verschillende bestuursniveaus) en de vrijwilligerssector (erkende verenigingen, burgergroeperingen, enz.). De relatie tussen de verschillende partijen berust op 4 principes: keuzevrijheid, diversiteit, erkenning en een wederzijds gunstig effect. Deze akkoorden komen de samenwerking en de dialoog ten goede en bieden de organisaties de nodige zichtbaarheid en zekerheid. Een belangrijk element van het Compact is immers dat de overheden zich ertoe verbinden een opzeggingstermijn te geven wanneer ze de subsidies aan een organisatie willen stopzetten.

Een vrij pertinente vraag bij het meten van het vrijwilligerswerk blijft de referentieperiode voor de meting van het vrijwilligerswerk. In het laatste trimester van 2014 zou de enquête van de FOD Economie immers van start gaan.

De volgende elementen over deze meting komen in het debat onder meer aan bod:

- op Europees vlak: er wordt een periode van de laatste vier weken gehanteerd als basis voor het ondervragen van de vrijwilligers;
- een zelfde standaard in een groot aantal staten (vier weken) zorgt voor een gemakkelijkere vergelijking van het onderzoeksmateriaal tussen de landen van de Europese Unie;
- vier weken is voor sommige leden wel te kort om op een accurate manier het vrijwilligerswerk te meten;
- welke tijdsperiode (vier weken of 12 maanden) is het meest nauwkeurig om het regelmatig vrijwilligerswerk in kaart te brengen?
- het meten van de economische waarde van het vrijwilligerswerk is een middel om de politici te wijzen op het enorme belang van het vrijwilligerswerk;
- de Koning Boudewijnstichting opteert voor een periode van de laatste 12 maanden om de vrijwilligers te ondervragen:
  - o door een langere periode in aanmerking te nemen, krijgen we waarschijnlijk een vollediger beeld van het vrijwilligerswerk in ons land.
  - o Zo zijn er de “seizoensgebonden” activiteiten zoals bijvoorbeeld de kampen van de jeugdbewegingen kunnen daardoor beter geregistreerd worden, sommige organisaties organiseren vaak weinig activiteiten tijdens de zomermaanden (zou dit eventueel niet kunnen worden ondervangen door een goede statistische analyse?).

Onze deskundige Mevrouw Lesley Hustinx heeft deze week een ontmoeting met de Koning Boudewijnstichting over de meting van het vrijwilligerswerk. Zij zal de verzuchtingen van de Hoge Raad voor Vrijwilligers ter sprake brengen en nagaan hoe we deze beide visies (een periode van vier weken/een periode van 12 maanden) met elkaar kunnen verzoenen. Als mogelijk compromis zou bijvoorbeeld een periode van vier weken kunnen worden genomen, maar zou er ook een bijkomende vraag (bijvoorbeeld “wanneer heeft U dan wel vrijwilligerswerk verricht?”) worden gesteld wanneer de betrokkene verklaart geen vrijwilligerswerk te hebben verricht gedurende die vier weken.

Er is ook geen duidelijkheid over het feit of deze enquête regelmatig zal worden georganiseerd: dit is een eerste stap, maar de HRV moet blijven aandringen op een permanente bevraging waarbij ook de kwalitatieve aspecten aan bod komen (eventueel georganiseerd per gemeenschap?).

De Federale Overheidsdienst Economie heeft ons een handleiding van NACE (Europese activiteitennomenclatuur) codes gestuurd van meer dan 500 (!) bladzijden om na te gaan wat er precies moet worden gevraagd tijdens de enquête over het vrijwilligerswerk. Deze NACE codes (die in de eerste plaats een beeld moeten geven van de arbeidsmarkt) verwijzen telkens naar een bepaalde sector (met verdere onderverdelingen) en worden in de hele Europese Unie gebruikt, zodat een vergelijking van het studiemateriaal mogelijk is. Het is vooral de hierboven vernoemde federale overheidsdienst, wiens enquêteurs vertrouwd zijn met deze codes, die het best zelf kunnen bepalen hoe ze de bevraging moet organiseren zodat we een accuraat beeld krijgen van het vrijwilligerswerk in ons land.

TO DO: Het Secretariaat zal navraag doen bij de Italiaanse vertegenwoordigers welke NACE codes zij hebben gebruikt in hun vragenlijst.

- **De forfaitaire kilometervergoeding voor vrijwilligers/het tijdstip van de uitbetaling van de vergoedingen voor de kosten van vrijwilligers: opvolging**

De vertegenwoordigster van de bevoegde Minister van de Beleidscel Sociale Zaken is verontschuldigd zodat dit onderwerp wordt verschoven naar een volgende algemene vergadering.

- **De collectieve verzekering van de provincies: opvolging**

Ter herinnering: op 11 september 2013 heeft de voorzitter, samen met het secretariaat, een ontmoeting gehad met de vertegenwoordigers van de provincies uit de drie Gemeenschappen in de kantoren van de Verenigde Vlaamse Provincies (VVP). Het doel van deze vergadering was om na te gaan hoe de provincies het geld van de Nationale Loterij besteden voor de gratis verzekering aan een beperkt aantal vrijwilligers. Sinds een paar jaren heeft de Nationale Loterij geen extra middelen meer toegekend, maar de provincies zouden nog over een bijzonder grote financiële reserve beschikken. De Raad wil daarom nagaan hoe deze middelen alsnog kunnen worden aangewend voor vrijwilligersvriendelijke projecten. De HRV heeft een vragenlijst opgesteld en dit document doorgestuurd naar de VVP: deze organisatie zou dan de vragenlijst verder verspreiden naar de andere twee Gemeenschappen.

De VVP zou op 11 februari dit onderwerp op een interne vergadering ter sprake brengen. Voorlopig zullen we geen verdere stappen ondernemen in dit dossier: binnenkort zijn er verkiezingen met nadien misschien nieuwe ministers met andere bevoegdheden. De Raad volgt dit dossier echter nauwlettend op: het gaat immers om grote bedragen die ook voor andere vrijwilligersinitiatieven zouden kunnen worden gebruikt.

TO DO: het Secretariaat zal met de vertegenwoordiger van de VVP voor dit dossier, Mevrouw Hilde Rekkers, opnieuw contact opnemen en aandringen op een zo spoedig mogelijk antwoord.

- **2014: welke knelpunten/ items kan of moet de HRV onder meer behandelen**

In dit laatste volledig jaar van de mandaatperiode van onze Raad is het belangrijk om te weten welke thema's onze prioriteit verdienen.

De volgende punten kwamen onder meer aan bod:

1° het heropstarten van een werkgroep rond de agorale arbeid (de zogenaamde grijze zone) en het toepassingsgebied van de vrijwilligerswet;

2° de specifieke situatie van de vrijwilligers in de zorgsector (bijvoorbeeld wat zijn hun taken, wat mogen ze al dan niet doen,...);

3° de concrete toepassing van "la Charte Associative". Ook in Vlaanderen bestaat er een gelijkaardig initiatief, maar ligt de verhouding tussen overheid/verenigingen/vrijwilligerswerk gevoeliger;

4° de problematiek rond de man/vrouw verhouding in de raden van bestuur. In de welzijnssector in de Waalse Gemeenschap zal in de nabije toekomst het aantal mannen en vrouwen gelijk moeten zijn (bij decreet bepaald) maar voor heel wat organisaties zal het niet mogelijk zijn om dit op korte termijn te realiseren. Ook zijn er nog heel wat knelpunten in verband met de rol van de bestuursvrijwilligers in de verenigingen;

5° het uithollen van het begrip “vrijwilligerswerk”: steeds meer worden werklozen, arbeidsongeschikten, leefloners,... verplicht om zich als vrijwilliger in te zetten. Maar is hier nog wel sprake van vrijwilligerswerk? De HRV moet erover waken dat dit begrip wel degelijk beantwoordt aan datgene wat de vrijwilligerswet voorziet. Zijn er verschillen tussen de Gemeenschappen?

TO DO: voor sommige van deze thema's is het aangewezen om een werkgroep op te starten. Wie zich geroepen voelt hieromtrent initiatieven te nemen, kan contact opnemen met het secretariaat of de voorzitter.

- **Advies van de sportsector over de verhoging van de vrijwilligersvergoedingen**

De vertegenwoordigers van de Sportsector (uit de drie Gemeenschappen) hebben eerder deze maand een ontmoeting gehad met de Beleidscel van Minister Laurette Onkelinx: de bevoegde Minister voor het vrijwilligerswerk verklaart zich in principe akkoord met de verhoging van de forfaitaire vrijwilligersvergoeding op jaarbasis.

Zowel de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ) als de Federale Overheidsdienst Financiën moeten zich akkoord verklaren met dit voorstel. Daarom zijn er nog verschillende ontmoetingen gepland tussen de vertegenwoordigers van de sportsector en deze overheidsdiensten.

Op 18 december 2012 heeft de Raad zich principiële positief uitgesproken over het voorstel van de sportsector om het jaarbedrag te verhogen. Tijdens deze vergadering werd eveneens afgesproken dat de betrokken sector het advies zou opstellen (op basis van de elementen die ter sprake kwamen tijdens deze vergadering) en dit namens de HRV aan Minister Onkelinx zou bezorgen.

Ondanks herhaaldelijk aandringen van de Raad, is het advies nooit naar de Minister verstuurd omdat de HRV een dergelijk ontwerp van advies niet heeft ontvangen. De HRV vraagt daarom nog een laatste maal aan de vertegenwoordigers van de Sportsector om dit in orde te brengen en dit ten laatste vóór de volgende algemene vergadering. Mocht er onverhoopt geen advies komen, dan zullen we aan de Minister melden dat de Raad geen advies geeft over dit onderwerp.

TO DO: het Secretariaat zal aan Willy MONFORT de tekst doorsturen, zoals genoteerd in het verslag van 18 december 2012. Op basis daarvan kan er dan een advies worden opgesteld voor de bevoegde Minister. Daarna zullen we dit ter goedkeuring (en met de mogelijkheid om opmerkingen te geven gedurende een korte tijdsperiode) naar alle leden sturen via elektronische weg.

Mocht de Sportsector geen tekst doorsturen vóór 10 februari, dan zal, er zoals hierboven vermeld, aan de Minister worden medegedeeld dat de HRV geen advies zal geven.

- **Voorontwerp van wet met betrekking tot tewerkstelling van buitenlandse werknemers en vrijwilligerswerk**

De Beleidscel Werk heeft ons een voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers en de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers wat betreft het vrijwilligerswerk van buitenlandse onderdanen doorgestuurd.

Enkele reflecties in het debat:

- dit ontwerp lijkt op het eerste zicht vrijwilligersvriendelijker voor de organisaties.
- het is echter niet duidelijk in welke mate organisaties sancties riskeren als zij vreemdelingen inzetten die niet in orde zijn met de wettelijke bepalingen: zouden de organisaties toch nog moeten nagaan of de betrokkene wel degelijk vrijwilligerswerk mag doen of dat de vreemdeling al dan niet legaal in ons land verblijft? En wie is verantwoordelijk wanneer deze voorwaarden niet werden nageleefd: de vrijwilliger zelf of toch de organisatie?
- uit een eerste analyse van de tekst blijkt dat er op basis van dit document nog geen vaststaande conclusies kunnen worden getrokken: daarom is er eerst nood aan bijkomende informatie over de werkelijke draagwijdte van de tekst;
- de vreemdeling, ongeacht zijn statuut, bevindt zich vaak in een precaire situatie: daarom blijft het belangrijk om hem of haar de noodzakelijke wettelijke bescherming te garanderen om misbruiken te voorkomen. Ook deze bekommernis moet de HRV ter harte nemen.

TO DO: De HRV wenst op korte termijn op dit voorstel te reageren, maar wil eerst bijkomende informatie vragen aan de Beleidscel Werk. Zo zouden we graag over de Memorie van Toelichting beschikken, zodat we met kennis van zaken een gefundeerd advies kunnen opstellen.

- **Het ontwerp van koninklijk besluit HRV**

Op dit ogenblik is hierover geen verder nieuws bekend (de vertegenwoordigster van de Beleidscel Sociale Zaken is afwezig): het Secretariaat volgt dit op.

- **Varia**

- Lid Brigitte Jacquemin wijst op een zeer interessante brochure over de vrijwilliger in de zorgsector, opgesteld naar aanleiding van de internationale dag van de vrijwilligers (5 december). Een elektronische versie vindt U op de website van le Plate-forme francophone du Volontariat (<http://www.levolontariat.be/>)
- Lid MICHIELS Jacques heeft ontslag genomen uit onze Raad wegens de fusie van de L'Association pour le Volontariat met le Plate-forme francophone du Volontariat. In het Bureau zal worden nagegaan of en hoe de organisatie zal worden vervangen.
- De website van de Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid zal worden aangepast, met als meest waarschijnlijke domeinnamen:

www.hogeraadvrijwilligers.belgium.be

www.conseilsuperieurvolontaires.belgium.be

www.hoherratfreiwilligen.belgium.be

4.2. De tweede algemene vergadering (april 2014)

- **Opvolging van de lopende dossiers**

Het meten van het vrijwilligerswerk

Lesley Hustinx heeft de HRV per e-mail laten weten dat Michel Marré, een Franstalig expert die verbonden is aan de onderzoeksafdeling van Jacques Defourny, door de Koning Boudewijnstichting

werd aangesteld om de laatste hand te leggen aan de vragenlijst en om samen met de stichting de resultaten te analyseren.

Op de vraag van de HRV om de referentieperiode terug te brengen op 4 weken, zoals aanbevolen in de handleiding van de IAO, heeft de FOD Economie geantwoord dat het te laat was om de inhoud van de enquête nog te wijzigen. Ze zal dus betrekking hebben op een jaar, zoals oorspronkelijk overeengekomen. Een vraag zal peilen naar het aantal uren vrijwilligerswerk per maand en de frequentie, wat zal toelaten om precieze resultaten voor een korte periode af te leiden.

Een firma die wordt betaald door de Koning Boudewijnstichting zal de activiteiten codificeren (in NACE- of ISCO-codes).

De enquête zal plaatsvinden tussen oktober 2014 en januari 2015.
De resultaten zullen worden geanalyseerd tussen april en juni 2015.

Het eindverslag zal worden voorgesteld in september 2015.

Een lid vraagt hoe de respondenten zullen worden geselecteerd. Er wordt herhaald dat de enquête zal worden afgenomen door middel van face-to-face-gesprekken met ongeveer 10.000 personen. (Een persoon van minstens 15 jaar oud per gezin, willekeurig uitgekozen door de computer.) De ondervraagde personen zullen uit alle provincies komen.

De NACE-codes houden geen verband met het type organisatie waarvoor de vrijwilliger werkt, maar met het type activiteit dat hij voor de organisatie uitoefent.

De enquête maakt geen gebruik van de term "vrijwilligerswerk", maar van de term "niet-verplicht onbezoldigd werk". Een lid merkt op dat de enquête niet alleen zal toelaten om vergelijkingen te maken met andere landen, maar vooral ook een opportuniteit is om cijfers in te zamelen met betrekking tot de situatie in België.

Koninklijk besluit betreffende de werking van de HRV

Clarisse Sépulchre heeft per e-mail laten weten dat ze eraan bezig is.

Advies van de HRV op vraag van de sportsector over de verhoging van de jaarlijkse forfaitaire vrijwilligersvergoeding

Het advies werd bezorgd aan het kabinet van Minister Onkelinx. Een lid vraagt welke grensbedragen in aanmerking worden genomen voor de vrijwilligers die actief zijn in de sportsector en in een andere sector.

De Nationale Arbeidsraad heeft nog geen advies uitgebracht.

Een lid zegt dat hij een probleem heeft met een punt van het advies, omdat er wordt verwezen naar de tijd die vrijwilligers die actief zijn in de sportsector investeren, terwijl de vrijwilligersvergoeding geen beloning is voor de bestede tijd, maar een vergoeding van kosten.

Een lid merkt op dat in vele sectoren wel degelijk de tijd wordt beloond, naar analogie met tewerkstelling. Een lid vindt dat men zich moet laten beïnvloeden door de praktijk en een duidelijk onderscheid moet maken tussen vrijwilligerswerk en tewerkstelling.

De forfaitaire kilometervergoeding voor vrijwilligers

Normaal zou een vertegenwoordiger van het kabinet Onkelinx op deze algemene vergadering aanwezig zijn geweest om van gedachten te wisselen, maar uiteindelijk zal hij op een later tijdstip komen.

Er wordt voorgesteld om een parlementaire vraag te laten stellen aan Ministers Onkelinx en Bogaert.

- **Wat verstaan we onder "vrijwilligerswerk"?**

Onlangs zijn uit de politieke wereld voorstellen gekomen om professionele taken te laten uitvoeren door "vrijwilligers". Het ging om taken voor rekening van de politie, de NMBS en de Fédération Wallonie-Bruxelles. Die zou "vergoede vrijwilligers" willen inschakelen om de sportlui te volgen die op doping worden gecontroleerd.

De leden vinden dat de HRV moet reageren tegen dit oneigenlijke gebruik van de term "vrijwilligerswerk", in het bijzonder door overheden of overheidsorganisaties. Hetzelfde geldt voor het formulier om aan de RVA de toelating te vragen om vrijwilligerswerk te doen. Dat document dateert van vóór de wet van 2005 en werd nooit aangepast.

Sommige leden drukken hun vrees uit met betrekking tot de toenemende contractualisering van de relatie tussen vrijwilligers en verenigingen. Zo zien we typecontracten voor vrijwilligers verschijnen. Die lijken op een arbeidsovereenkomst en bevatten ook uurroosters, enz. Aan Nederlandstalige kant wordt de voorkeur gegeven aan de term "afsprakennota", om te benadrukken dat het vrijwilligerswerk een autonome verbintenis is, een relatie waar beide partijen voor kiezen. Het feit dat vrijwilligers een activiteit doen omdat ze die graag doen of omdat ze in het nagestreefde doel geloven, wil niet zeggen dat ze zich niet aan bepaalde afspraken met de vereniging moeten houden.

Een lid is van mening dat de HRV zich moet buigen over de relaties tussen het vrijwilligerswerk en het arbeidsrecht, om te bepalen welke aspecten van het arbeidsrecht van toepassing zijn op vrijwilligers. De wet op het vrijwilligerswerk geeft geen duidelijk antwoord op die vragen. Gelden bijvoorbeeld de regels inzake welzijn op het werk ook voor vrijwilligers?

Een lid legt uit dat iedere overeenkomst een contract is. De vrijwilliger kan met zijn organisatie een onbenoemd contract afsluiten. Dat contract is geen arbeidsovereenkomst, ook al bevat het richtlijnen. Zo kan een vrijwilliger in een huistaakschool zich ertoe verbinden om op bepaalde uren

aanwezig te zijn, maar als hij verhinderd is en hij dat op voorhand laat weten, dan zijn de gevolgen niet dezelfde als in het kader van een arbeidsovereenkomst.

Artikel 1382 van het Burgerlijk Wetboek, betreffende de aansprakelijkheid in geval van schade veroorzaakt aan anderen, is van toepassing op vrijwilligers. Deze contracten die met de vrijwilligers worden afgesloten, zijn ook een voordeel voor de verenigingen, in het bijzonder wanneer ze een samenwerking willen beëindigen.

In sommige sectoren, zoals de jeugdbewegingen, zijn de betrokkenen zich zelfs niet bewust van het feit dat ze vrijwilligerswerk doen. Ze zetten zich in voor een groep, de verbintenis wordt op interpersoonlijk niveau aangegaan. In de zorgsector en in sommige raden van bestuur vraagt geen enkele vrijwilliger een vergoeding.

In sommige sectoren worden vrijwilligers gebruikt als goedkope werkrachten. Een lid vindt dat een werkgroep zich daarover zou moeten buigen. Een ander lid merkt op dat in de beste van alle denkbare werelden vrijwilligers bezoldigd zouden kunnen worden voor hun werk. Vrijwilligerswerk moet echter in de eerste plaats tegemoetkomen aan een verlangen om zich in te zetten voor anderen en het is belangrijk dat de maatschappij ruimte biedt voor deze belangeloze inzet.

Een aantal leden vestigen de aandacht op een recente publicatie over vrijwilligerswerk die bedoeld is voor verenigingen en waarvan de realisatie werd gesteund door Groep S en een aantal politici. Die publicatie bevat talrijke fouten.

Het probleem van de minimumleeftijd om vrijwilligerswerk te doen wordt er besproken. In het Franstalige boek en in een Nederlandstalig werk is sprake van de leeftijd van 16 jaar. (Naar analogie met het arbeidsrecht.) De leden vinden dat dit probleem zou moeten worden besproken met de arbeidsinspectie en de FOD Werkgelegenheid.

Er werd aan de auteurs gevraagd waarom de Hoge Raad voor Vrijwilligers op geen enkel evenement met betrekking tot dit boek werd uitgenodigd. Ook de provincies organiseren vrijwilligersbeurzen zonder de HRV uit te nodigen.

Een lid merkt op dat de HRV niet alle verklaringen kan controleren die worden gedaan met betrekking tot vrijwilligerswerk maar wel een adviesrol heeft ten aanzien van de beleidswereld en derhalve de politici moet waarschuwen die hun steun verlenen aan publicaties die fouten bevatten.

Er wordt beslist dat de Raad minstens zijn standpunt moet geven over de volgende punten:

- Opdrachten in het kader van de uitoefening van de publieke macht moeten niet worden uitgevoerd door vrijwilligers.
- Het RVA-aanvraagformulier moet worden aangepast.
- Relaties tussen vrijwilligerswerk en arbeidsrecht.

Een lid merkt op dat aan Franstalige kant net een werkgroep is opgericht om de wet op het vrijwilligerswerk te analyseren.

Een lid vindt dat een vergadering van 3 uur om de 3 maanden onvoldoende is om concrete standpunten uit te werken en die kenbaar te maken. Het gebrek aan opvolging verklaart misschien het gebrek aan inzet van sommige leden.

Er wordt opgemerkt dat de leden aanwezig moeten zijn opdat de Raad meer adviezen zou kunnen uitbrengen en deze meer zichtbaarheid zou kunnen geven. Er wordt een beroep gedaan op de verantwoordelijkheidszin van de leden om de standpunten van de HRV te verspreiden en de HRV bekend te maken.

Er wordt voorgesteld om een werkgroep op te richten die het moet hebben over de grijze zone. Verschillende leden stellen voor om eraan deel te nemen en een lid zegt dat een jurist van de Gezinsbond deze werkgroep zou kunnen bijstaan. Een lid vindt dat het een illusie is om werkgroepen op te richten als het secretariaat van de HRV daarvoor niet minstens iemand halftijds kan inschakelen. Er wordt geantwoord dat 10 jaar geleden de HRV 3 of 4 werkgroepen had waarvoor de leden zelf de rapportering deden.

Idealiter zou er een werkgroep "grijze zone" moeten komen en een werkgroep die zich bezighoudt met de analyse van de wet op het vrijwilligerswerk, om te bekijken welke punten verduidelijkt dienen te worden.

- **Het beheer van de collectieve verzekeringen door de provincies: opvolging**

De HRV heeft antwoorden ontvangen voor de Waalse provincies, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Vlaamse provincies en de Duitstalige Gemeenschap. Enkele ontbrekende gegevens werden opgevraagd.

- **Memorandum voor de volgende regering**

Er wordt besproken of het opportuun is om vóór de verkiezingen een memorandum op te maken. Omdat de HRV geen drukkingsgroep is, wordt beslist om een politieke nota op te maken voor de volgende federale regering. De gewestelijke koepels zullen hun eisen kenbaar maken aan de andere overheidsniveaus.

- **Lancering van de nieuwe website**

De cel communicatie van de FOD heeft laten weten dat de website klaar zou zijn in april. Er wordt aan de leden gevraagd om deze site in de toekomst aan te vullen en bij te werken.

- **Vervanging van de "Association pour le volontariat" door "Relie-F"**

"Relie-F" is een pluralistische koepelvereniging van jongerenorganisaties. De kandidatuur van deze vereniging werd voorgedragen door het Franstalig platform voor het vrijwilligerswerk.

Een lid vraagt zich of er niet al drie Franstalige jongerenorganisaties in de HRV vertegenwoordigd zijn. Een ander lid vindt dat als het de enige organisatie is die zich kandidaat stelt, de HRV niet in moeilijkheden moet worden gebracht.

Er wordt voorgesteld om een vertegenwoordiger van deze vereniging uit te nodigen voor de volgende AV en dan te stemmen over de benoeming, te meer omdat het quorum vandaag niet aanwezig is.

- **Varia**

Er wordt herhaald dat de leden die niet op de AV aanwezig kunnen zijn een volmacht moeten geven aan een ander lid.

Een lid geeft voorbeelden van uiteenlopende beslissingen van de RVA-kantoren. Sommige kantoren geven automatisch de toelating voor vrijwilligerswerk en anderen geven voor geen enkele activiteit de toelating. (Er worden voorbeelden vermeld die op de website kafka.be staan). Er wordt een parallel getrokken met de zelfstandigen in bijberoep, die onder bepaalde voorwaarden hun zelfstandige activiteit kunnen voortzetten en tegelijk werkloosheidsvergoedingen ontvangen.

De volgende AV zal doorgaan in september. Op dat moment zal de HRV ongetwijfeld een nieuwe toezichthoudende minister hebben. De oproep tot kandidaturen voor de samenstelling van de nieuwe HRV zou in oktober moeten worden gelanceerd.

4.3. De derde algemene vergadering (oktober 2014)

- **Opstellen van het memorandum en het bijhorende persbericht**

De leden hebben per mail een ontwerp van memorandum ontvangen, dat gebaseerd is op het memorandum 2010, dat in de bureauvergadering besproken en in de werkgroep aangepast werd. Het memorandum nodigt de nieuwe minister tot dialoog uit. De leden stellen volgende tekstverbeteringen voor:

- in de Franse versie: het woord "travail" in § 6 laten vallen om iedere verwarring te voorkomen;
- de woorden "vzw's, feitelijke verenigingen, overheidsinitiatieven" tussen haakjes zetten omdat het voorbeelden zijn van "tienduizenden organisaties";
- de uitdrukking "les petites idées de la presse" verwijderen;
- het woord "diversiteit" toevoegen aan paragraaf 5, als een van de voordelen van vrijwilligerswerk;
- "zorg, welzijn en ontwikkelingssamenwerking" toevoegen aan de opsomming in § 6 en de substantieven vervangen door werkwoorden;
- het woord "verenigingen" vervangen door "actoren die het vrijwilligerswerk ondersteunen";
- op de laatste pagina, punt 7, "zorg, welzijn en ontwikkelingssamenwerking" toevoegen;
- "om netwerken te realiseren en good practices te kunnen uitwisselen" toevoegen in de paragraaf over de verhoging van de middelen;
- "vrijwillige" op pagina 2, paragraaf 2, vervangen door "vrije keuze";
- alle financiële aspecten samenbrengen in punt 8.

Behoudens deze opmerkingen wordt het memorandum goedgekeurd.

TO DO: Philippe Andrienne zal een persbericht opstellen, dat de FOD via zijn communicatiedienst zal versturen nadat het memorandum bezorgd werd aan de betrokken raden en ministers.

- **Opvolging van het meten van vrijwilligerswerk**

Lesley Hustinx, die niet op de vergadering aanwezig kon zijn, heeft een mail verstuurd met een stand van zaken:

- Lesley Hustinx en de Franstalige expert (Michel Marée) hebben de module "vrijwilligerswerk" van de IAO afgestemd op de situatie in België (met name een referentieperiode van 1 jaar in plaats van 4 weken);
- Concertes is verantwoordelijk voor het testen van de vragenlijst (heeft reeds plaatsgevonden), het coördineren van het werk op het terrein en de datacleaning;
- De enquête is op 6 oktober gestart.
- Een team van de FOD Economie dat gespecialiseerd is in nomenclatuur, codeert de vrijwilligersactiviteiten op basis van de bestaande indeling van de sectoren en beroepen. Half november zal een eerste set beschrijvingen van beroepen en sectoren bezorgd worden aan Concertes. Op basis hiervan zal Concertes de onderzoekers bijkomende constructies kunnen geven;
- De onderzoekers van Luik en Gent selecteren thans de variabelen van de algemene enquête over de werkkrachten (waaraan de module vrijwilligerswerk gekoppeld is) die gebruikt moeten worden voor de analyse en die met een juridische procedure aangevraagd moeten worden (op 16/10 werd vergaderd over de aanvraagprocedure);
- Van april tot juni 2015 zullen Michel Marée en Lesley Hustinx elk een senior onderzoeker in dienst nemen om de gegevens te analyseren en het rapport op te stellen. De Koning Boudewijnstichting zal het rapport publiceren en een persconferentie organiseren (in het voor- of najaar van 2015);
- De FOD Economie, de Koning Boudewijnstichting, Concertes en de onderzoekers van Gent en Luik komen regelmatig samen om te vergaderen.

- **De nieuwe website**

Patrick Garré stelt de nieuwe website van de HRV voor aan de leden. Die zal niet langer een pagina op de website van de FOD Sociale Zekerheid zijn, maar wel een volwaardige website. Hij bedankt de leden die foto's voor de website bezorgd hebben. Hij beschikt evenwel over een beperkt budget, wat de technische mogelijkheden beperkt.

Enkel de homepage is beschikbaar in het Duits.

Bovendien moet elke nieuwe op de website te publiceren informatie aan het HRV-secretariaat bezorgd worden. Het secretariaat stuurt de informatie door naar de dienst Communicatie van de FOD, die op zijn beurt de informatie aan Fedict bezorgt. De hele procedure kan 2 tot 3 weken duren.

Opmerkingen over de website of verwijzingen naar andere websites kunnen bezorgd worden aan het secretariaat.

Na discussie wordt beslist alle notulen op de website te publiceren nadat ze goedgekeurd en van interne informatie ontdaan zijn, zoals bij de notulen in de jaarverslagen. Zodra de notulen opgesteld zijn, zal het secretariaat aangeven wat gepubliceerd moet worden (voornamelijk de beslissingen, niet de inhoud van elke discussie, om het uiteindelijke standpunt van de Raad niet te ondermijnen). Een lid wijst erop dat het voor nieuwkomers nuttig zou zijn al die notulen te centraliseren en beschikbaar te stellen.

Er wordt voorgesteld een tabblad uit te werken voor de leden, maar gezien de financiële omstandigheden is dit niet haalbaar.

De site bevat een tabblad FAQ. Er wordt voorgesteld ook de parlementaire vragen over vrijwilligerswerk te publiceren.

Sinds de website online is, krijgt het secretariaat aanzienlijk meer vragen. De gegeven antwoorden zijn verbintenissen voor HRV. De leden vragen naar een lijst met de vragen zodat zij beter weten wat het publiek bezig houdt en wat het wil weten over vrijwilligerswerk.

Bij de FOD Sociale Zekerheid behoort vrijwilligerswerk tot de bevoegdheid van de DG Sociaal Beleid, waartoe Patrick Garré behoort. In die hoedanigheid zal hij, samen met Mathilde Henkinbrant, die bij de DG Zelfstandigen werkt, de vragen beantwoorden.

Mocht de toevloed van vragen niet meer bij te houden zijn, dan zal op de website vermeld moeten worden dat individuele vragen gericht kunnen worden aan de gewestelijke platformen en vragen over de HRV zelf of over het beleid inzake vrijwilligerswerk aan de HRV.

De leden vinden dat de website vaak bijgewerkt moet worden en dat de datums van voorbije vergaderingen van de agenda moeten verdwijnen.

Een lid spoort de andere organisaties aan ook foto's op te sturen, zodat meer sectoren van vrijwilligerswerk onder de aandacht gebracht worden op de website. Voor alle onderwerpen van de foto's werd toestemming voor publicatie gevraagd.

- **Oproep tot kandidaten voor het nieuwe mandaat 2015 - 2019**

De oproep tot kandidaten is klaar en zal normaliter deze week in het Belgisch Staatsblad verschijnen. Eind september werd hiervoor een brief naar het kabinet Onkelinx verstuurd, die onbeantwoord bleef.

TO DO: het secretariaat zal contact opnemen met het nieuwe kabinet voor de bekendmaking van de oproep en na de bekendmaking ook met de kandidaten.

- **Vrijwilligerswerk in het kader van de politiediensten**

Het bureau heeft beslist niet onmiddellijk te reageren, aangezien de HRV nog niet genoeg gegevens hierover heeft. Het memorandum zou naar de Minister van Binnenlandse Zaken gestuurd kunnen

worden met een nota hierover (ook zouden het memorandum en een specifieke nota over "vrijwillige" stationswachters naar de Minister van Vervoer verstuurd kunnen worden). Sommige leden vrezen dat dit de nieuwe ministers op ideeën zal brengen en dat ze projecten zullen oprakelen waartegen de HRV zich verzet. Er wordt dus afgestapt van dit idee.

- **Vrijwilligerswerk en RVA-controles**

De FOV vindt dat vrijwilligers die werkloos worden, net als bruggepensioneerden, automatisch toestemming moeten krijgen om aan vrijwilligerswerk te blijven doen, zonder dat zij een specifiek formulier moeten invullen.

De inschrijvingsfiche als werkzoekende bij de RVA zou volgende vragen moeten bevatten:

- Ik doe aan vrijwilligerswerk in die vereniging (waardoor betrokkene automatisch toestemming zou krijgen om aan vrijwilligerswerk te blijven doen).
- Ik zou aan vrijwilligerswerk willen doen (waarvoor toestemming van de RVA nodig is, met het specifieke formulier).

De andere leden vinden het eveneens niet logisch dat een werkloze vrijwilligerswerk niet mag combineren met het zoeken naar werk, indien betrokkene reeds aan vrijwilligerswerk deed toen hij werkte. Een lid vraagt hetzelfde te doen aan Franstalige kant.

Een lid stelt voor eerst met suggesties bij de RVA aan te kloppen in plaats van een actie. In het verleden was de RVA immers al bereid zijn formulieren aan te passen en wij kunnen beter op goede voet met die instelling blijven.

De vraag zal misschien ook gesteld worden aan de Dienst voor administratieve vereenvoudiging.

Een lid wijst erop dat een aantal organisaties, waaronder het Rode Kruis, een kaderovereenkomst met de RVA afgesloten hebben waarin bepaald wordt dat hun vrijwilligers vooraf geen aangifte moeten doen bij de RVA indien zij maximaal 28 uur per week aan vrijwilligerswerk doen en de activiteit niet concurreert met de arbeidsmarkt. In andere organisaties hoeft vrijwilligerswerk ook niet aangegeven te worden indien het maximaal 10 uur per week bedraagt.

Een lid werpt op dat vrijheid van vereniging een grondwettelijk recht is. Door met verenigingen kaderovereenkomsten op basis van een aantal uur op te stellen, wordt vrijwilligerswerk gelijkgesteld met werk. Dit opent de deur voor allerlei controles. Uiteraard gaat de HRV er niet mee akkoord dat iemand een betrekking zou weigeren omdat hij aan vrijwilligerswerk doet.

De RVA wil niet alleen de beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt vrijwaren, maar ook zwartwerk en oneerlijke concurrentie aanpakken.

De Raad vindt dat de HRV een advies moet formuleren over de kwestie om het initiatief van de FOV te ondersteunen, aangezien de Raad een adviesorgaan is. De FOV wordt gevraagd een korte tekst hierover op te stellen.

Er wordt aan herinnerd dat het Vlaams Steunpunt al heel wat werk verzet heeft voor andere thema's die met werkloosheid te maken hebben.

Standpunt van de HRV over werkloosheid en RVA:

Wie zich engageert in een vereniging of vrijwilligerswerk doet, werkt en zijn of haar job verliest (waardoor men op een (werkloosheidsuitkering terugvalt), moet zich melden bij een uitbetalingsinstelling (bv. Vakbond of de Hulpkas).

Als deze persoon zijn/haar vrijwilligerswerk wilt verder zetten, dan moet de betrokkene hiervoor toestemming vragen aan de RVA. De RVA oordeelt dan of het engagement de terugkeer naar de arbeidsmarkt niet bemoeilijkt. Dit is een Kafkaïaanse toestand want deze personen werkten reeds vóóordat zij werkloos werden.

Oplossing: geef deze mensen automatisch de toestemming om hun engagement verder te zetten. Dit kan gebeuren door het invullen van een eenvoudige verklaring op het moment dat zij een uitkering aanvragen. Uit die verklaring moet blijken dat zij reeds voorheen als vrijwilliger actief waren.

Vraag: Waar in de procedure en via welke documenten moet dit in orde worden gebracht? Waar in de wetgeving zou moeten worden ingegrepen?

- **Werking van de HRV**

De leden bespreken de mail van Willy Montfort over de werking van de Raad, de toewijding van zijn leden en de verbeteringen voor het volgende mandaat.

De leden van het bureau hebben een aanzienlijk deel van het werk uitgevoerd. Het was de bedoeling werkgroepen op te richten, maar uiteindelijk hebben de personen die zich hiervoor opgegeven hadden, dit niet gedaan (bijv. Grijszone). De Raad heeft bijna een jaar gewacht op de tekst om zijn advies over de vergoedingen in de sportsector te kunnen formuleren.

Een lid vindt dat iemand het secretariaat permanent moet verzorgen.

Vroeger waren er minder afwezigheden en had de werkgroep Grijszone een verslag opgesteld ten behoeve van de werkzaamheden van de HRV. Door de turn-over in de verenigingen ontstaat een turn-over in de HRV.

Een lid onderstreept het belang van de inhoud van de vergaderingen: vergaderingen dienen om te discussiëren, niet enkel om teksten aan te nemen. Sommige leden betreuren dat er weinig algemene vergaderingen zijn. Een lid voegt toe dat het bureau initiatieven moet nemen indien de algemene vergadering niet proactief genoeg is.

Een lid oppert dat het normaal is dat er minder vergaderingen zijn dan in andere domeinen, die meer evolueren. Vrijwilligerswerk heeft vrijheid; er worden dus beter niet te veel regels opgesteld.

Er bestaan ook gewestelijke structuren voor discussies. Deze tendens zal nog versterken met de regionalisering van de bevoegdheden inzake werkgelegenheid.

Een lid wil graag aan meer vergaderingen en ook werkgroepen deelnemen, indien de inhoud interessant is. Het voorbereidend werk van het bureau is weliswaar een goede zaak, maar hierdoor wordt de AV een goedkeuringsinstantie, wat de motivatie kan beïnvloeden.

Een lid roept op tot volledige inzet van alle deelnemers, door de HRV bekend te maken door middel van sociale media, opmerkingen te formuleren over per mail verstuurd tekstontwerpen, praktijkgevallen voor te leggen aan de AV of door hun politieke contacten te gebruiken om meer middelen voor de HRV te verkrijgen.

Een lid vraagt wat er zal gebeuren tot de bekendmaking van de nieuwe benoemingen. Zoals in het verleden zal de Raad tot dan blijven zetelen.

Om het absentieisme tegen te gaan, wordt voorgesteld dat 3 niet-verontschuldigde afwezigheden tot het ontslag van het lid leidt. Deze oplossing wordt niet behouden, omdat de benoemingsvoorwaarden uit het koninklijk besluit, meer bepaald het evenwicht tussen de vertegenwoordigde sectoren, nageleefd moeten worden. Er moet in ieder geval gehamerd worden op de betrokkenheid van toekomstige leden, aangezien wij afhangen van de goede wil van organisaties en personen. Een lid stelt een oplossing voor die hij toepast in een ander adviesorgaan: ieder jaar een verslag over de afwezigheden bezorgen aan de leden en ministers. Op die manier krijgt men een zicht op het geheel en kunnen de niet-verschenen organisaties hierover aangesproken worden. Er wordt beslist dat de voorzitter contact zal opnemen met de organisaties waarvan de vertegenwoordiger niet of zelden aanwezig is, of ook met de vertegenwoordiger zelf.

- **Varia**

De uitleg van Michel Davagle over de wet om nieuwe categorieën buitenlanders de mogelijkheid te bieden aan vrijwilligerswerk te doen, zal vertaald en op de website van de HRV gepubliceerd worden.

Een lid wijst op het bestaan van interessante fiches van de juridische dienst van de Kruispuntbank integratie-migratie.

Een lid merkt op dat iets ondernomen moet worden voor het 10-jarig bestaan van de wet op vrijwilligerswerk.

De reactie van Eva Hambach namens het Vlaams Steunpunt over de verplichte "diensten van algemeen nut" voor werklozen waarin het regeerakkoord voorziet, staat op de website www.deredactie.be.

5. Enkele impressies van het Bureau

Is de HRV nog aan de orde na de wet op het vrijwilligerswerk?

Ja, omdat vrijwilligerswerk in deze periode van economische crisis een centralere plaats lijkt in te nemen dan vroeger. Het verzwaren van administratieve lasten en een grotere soms strafrechtelijke aansprakelijkheid (onder andere voor sociale aangelegenheden) lijken de mobilisatiekracht van vrijwillige bestuursleden te compliceren. Tegelijkertijd beperken de strengere boekhoudkundige overheidsverplichtingen ingevolge de ESR-normen van Eurostat en de verplichte budgettaire convergentie op Europees niveau de mogelijkheden van de Staat om nieuwe overheidsvoorzieningen uit te werken. Er wordt dus steeds vaker een beroep gedaan op non-profit verenigingen, vooral voor bijstand aan personen, terwijl de verenigingswereld veel nieuwe initiatieven neemt om tegemoet te komen aan de evoluerende behoeften van onze steeds meer geïsoleerde, kansarmere, verouderende, multiculturele, ... bevolkingsgroepen. Dit allemaal met de vrees dat oneerlijke concurrentie toeneemt in een globaal geworden markt, waarbij vrijwillige activiteiten hier en daar verdacht zouden worden .

Daarnaast zoeken de federale overheid en de deelgebieden naar nieuwe besparingsmogelijkheden bij specifieke concepten voor "vrijwilligers" die bezoldigd worden met een vergoeding in functie van de gezochte profielen. Naast de welbekende vrijwillige brandweermannen of vrijwilligers bij de Civiele Bescherming wordt aldus de idee van vrijwilligers bij de politie, bij de spoorwegen, bij de post, ... geïntroduceerd. Daarbij komen nog wetsvoorstellen voor een verhoging, in enkele sectoren, van de forfaitaire vrijwilligersvergoeding, gemotiveerd door 'aanzienlijke investeringen inzake tijd en verplaatsingen' voor de personen die zich hier sterk voor engageren. We stellen ook pogingen van de profitsector vast (met name inzake dienstverlening of het organiseren van evenementen) om prestaties als vrijwilligerswerk te oormerken, terwijl evenwel (onrechtstreeks) vergoedingen worden uitbetaald en aldus tot problemen kunnen leiden met de fiscale en sociale inspectie. Gezien de neiging van inspectiediensten om alles verdacht te vinden, bestaat het risico dat ze alles willen onderwerpen aan de RSZ of de RSVZ.

Kortom, in een veranderende wereld blijft vrijwilligerswerk een soms weinig bekend, verkeerd begrepen concept waarover veel wordt gefantaseerd. De laatste hersenschim ging wellicht over de aard van de vergoedingen voor de bestuurders van verenigingen ten opzichte van de bezoldiging of het presentiegeld van overheids- of privébestuurders.

Het komt er dus op aan dat de Hoge Raad door de verschillende beleidsverantwoordelijken en administratieve actoren wordt geraadpleegd en erkend (en dus ook voldoende middelen zou kunnen beschikken) opdat vrijwilligerswerk, dat zo belangrijk is voor de sociale cohesie en het creatief denken door het innoveren van de dienstverlening voor de bevolking, verder kan uitdijen. Ons maatschappijmodel en het welzijn van onze bevolkingsgroepen staan op het spel.

Philippe ANDRIANNE

Die Mitarbeit der Ehrenamtlichen in der Deutschsprachigen Gemeinschaft. umfasst ein breites Betätigungsfeld und hat somit viele Aspekte. Sie umschließt die Betreuung der älteren Generationen, die Förderung der Weiterbildung, die Aufgaben im Kulturbereich und die Tätigkeiten im Sport.

Die Vertretung der DG. im HRE mit regelmäßiger Anwesenheit bei den Versammlungen erlaubt und unterstützt Verbesserungsvorschläge im Status der Ehrenamtlichen, dies in Zusammenarbeit mit den Vertretern der anderen Landesteilen. Die Aufgabe des HRE bestand im Wesentlichen darin die Probleme in den Angelegenheiten der Freiwilligen zu besprechen und unsere geäußerten Ansichten den zuständigen Ministern zu unterbreiten.

Beispielsweise waren wir zur Erhöhung der Freibeträge für Ehrenamtliche im Bereich Sport bei allen Unterredungen die in den verschiedenen Ministerien geführt wurden ständig dabei und auch auf Erfolgskurs. Leider wurde das Projekt durch die Föderalen Wahlen von 2014 gestoppt so dass wir nun die ganze Prozedur wieder neustarten mussten. Das Ehrenamt durch das Alter einzuschränken ist eine Angelegenheit die auch bemängelt wurde, da die Teilnahme nach unserem Ermessen ohne Diskriminierung zugänglich bleiben muss.

In einer Presse-Mitteilung unterstreicht der HRE die Rolle und Wichtigkeit der Ehrenamtlichen (Freiwilligen) in einer sich ständig verändernden Gesellschaft. Er will hiermit der neuen Regierung die besonderen Möglichkeiten des Ehrenamtes aufzeigen. Dies da die Sparte Ehrenamt ein immer größeres Interesse in verschiedenen Sektoren zu finden scheint. Das Gesetz vom 3. Juli 2005 definiert das Ehrenamt als eine freiwillige Aktivität, ohne Entlohnung, zu Gunsten anderer, außerhalb der Familie. In Belgien werden mehr als 1,6 Millionen Ehrenamtliche gezählt.

In der Deutschsprachigen Gemeinschaft ist ein regelmäßiges Treffen zwischen den Ehrenamtlichen vorgesehen um die Rahmenbedingungen der ehrenamtlichen Arbeit weiter zu verbessern und dazu konkrete Vorschläge zu formulieren. 28 ehrenamtliche Organisationen nahmen an Lernpartnerschaften teil. Es besteht ein Ehrenamtsprojekt zur Motivation junger Arbeitssuchender. Auch die Entwicklung einer gemeinsamen Anerkennungskultur ist in der Diskussion.

Es besteht ein Weiterbildungsdienst mit folgenden Zielen:

- Information & Beratung (Kernaufgabe)
- Begleitung der Weiterbildungsanbieter
- Sensibilisierung der Bevölkerung für lebenslanges Lernen
- Finanzielle Förderung von beruflichen Aus- und Weiterbildungen

Für die Zukunft sind die Vertreter der Ehrenamtlichen Organisationen sich einig dass sowohl Basiskurse als auch Aufbaukurse angeboten werden sollen.

Jacky Cloth

In de Duitstalige Gemeenschap (DG) zijn vrijwilligers op veel vlakken actief. Hun engagement is gevarieerd, onder meer het begeleiden van oudere generaties, het bevorderen van bijscholing, taken bij cultuur- en sportactiviteiten.

Dankzij de regelmatige aanwezigheid van de vertegenwoordiging van de DG op de vergaderingen konden, in samenwerking met de vertegenwoordigers van de andere Gemeenschappen, verbeteringen van het vrijwilligersstatuut voorgesteld en ondersteund worden. De opdracht van de HRV was vooral de vrijwilligersproblematiek te bespreken en de bevoegde ministers zijn geformuleerde opvattingen voor te leggen.

Zo waren wij eveneens aanwezig op alle onderhandelingen in de verschillende ministeries over de verhoging van de belastingvrije bedragen voor vrijwilligers op het gebied van sport, en de opvolging daarvan. Jammer genoeg werd het project door de federale verkiezingen in 2014 stopgezet, zodat wij nu de ganse procedure opnieuw moeten opstarten.

Wij hadden ook kritiek op een leeftijdsbeperking voor vrijwilligerswerk omdat wij vinden dat het vrijwilligerswerk toegankelijk moet zijn, zonder discriminaties.

In een persbericht benadrukt de HRV de rol en het belang van vrijwilligers in een steeds veranderende samenleving, om de nieuwe regering te wijzen op de verschillende mogelijkheden van vrijwilligerswerk. Verschillende sectoren tonen immers steeds meer interesse in vrijwilligerswerk. De wet van 3 juli 2005 definieert vrijwilligerswerk als een vrijwillige, onbezoldigde activiteit, die verricht wordt ten behoeve van anderen, anders dan het familieverband. België telt meer dan 1,6 miljoen vrijwilligers.

In de Duitstalige Gemeenschap komen vrijwilligers regelmatig samen om het kader voor vrijwilligerswerk verder te verbeteren en daarvoor concrete voorstellen te formuleren. 28 vrijwilligersorganisaties namen aan leerpartnerschappen deel. Er bestaat een vrijwilligersproject om jonge werkzoekenden te motiveren. Ook de ontwikkeling van een gemeenschappelijke erkenningscultuur moet nog worden besproken.

Er bestaat een vormingsdienst met de volgende doelen:

- Informatie & advies (kernactiviteit)
- Begeleiding van opleidingsverstrekkers
- Sensibilisering van de bevolking voor levenslang leren
- Financiële ondersteuning voor beroepsopleidingen en bijscholingen

Wat de toekomst betreft, zijn de vertegenwoordigers van de vrijwilligersorganisaties het erover eens dat zowel basis- als ook specialisatiecursussen moeten worden aangeboden.

Jacky Cloth

6. Conclusies

Vrijwilligerswerk als een eiland...

Een oase, niet te midden van een woestijn, maar van een soms agressief geworden maatschappij vol stress, waarin geld het gouden kalf is...

Wie kent ze niet, deze jonge of oudere werknemers, in de privésector of bij de overheid, die voortaan individuele of teamdoelstellingen moeten bereiken, waarvan steeds vaker een eventuele bonus afhangt...?

En wat als de omstandigheden zijn veranderd, als het bereiken van de doelstelling absurd is geworden? In een grote onderneming moest het ganse budget worden uitgegeven om de bonus te kunnen opstrijken ... !

En wat met de teamgeest indien onze doelstellingen individueel zijn? Wordt dan nog het algemeen welzijn beoogd? En hoe zullen onze relaties zijn indien jij de zwakke schakel bent bij het bereiken van een teamdoelstelling?

Dus, beste lezer, beste beleidsverantwoordelijke misschien, laat ons diegenen die hun tijd in een andere logica investeren en die durven te ondernemen zonder winst daarbij als een hoofdoel te zien, waarderen, aanmoedigen, ondersteunen.

Dankzij deze ondernemingsgeest is België een vrij en welvarend land geworden, dit wil zeggen waarin zijn inwoners uitzicht hebben op een goed leven. De armoede en de eenzaamheid neemt toe, cultuurbeleving is wegens allerlei beperkingen beknot: dagelijks willen de 1.500.001 vrijwilligers zich, dagelijks en vanuit een teamgeest, enkel en alleen nuttig maken.

Zij zijn de drijvende kracht in onze dorpen en wijken, aan de zijlijn van sportterreinen door weer en wind, aan het ziekbed van palliatieve patiënten, als ondersteuning van kinderen in huiswerkscholen of door de oevers van een rivier schoon te maken ...

Na 8 jaar vrijwilligerswerk bij de Hoge Raad voor vrijwilligers wens ik dat dergelijke rijkdom door de nieuwe mandatarissen van de Raad wordt gevrijwaard en dat deze rijkdom naar juiste waarde wordt geschat en dus door de politieke besluitvormers wordt gerespecteerd.

Suzanne Van Sull
Uittredend ondervoorzitster

7. Lijst van bijlagen

Bijlage 1. De wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers

Bijlage 2. Samenstelling van de Hoge Raad voor Vrijwilligers

BIJLAGE 1 : De wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers

De wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers (bijgewerkt tot 22/05/2014)

Algemene bepalingen.

Artikel [1](#). Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

[Art. 2.](#) § 1. Deze wet regelt het vrijwilligerswerk dat verricht wordt op het Belgisch grondgebied, en het vrijwilligerswerk dat daarbuiten wordt verricht, maar dat georganiseerd wordt vanuit België, op voorwaarde dat de vrijwilliger zijn hoofdverblijfplaats heeft in België, en onverminderd de bepalingen die van toepassing zijn in het land waar het vrijwilligerswerk wordt verricht.

§ 2. De Koning kan bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad bepaalde categorieën van personen van het toepassingsgebied van deze wet uitsluiten.

[HOOFDSTUK II.](#) - Definities.

[Art. 3.](#) Voor de toepassing van deze wet wordt verstaan onder :

1° vrijwilligerswerk : elke activiteit :

- a) die onbezoldigd en onverplicht wordt verricht;
- b) die verricht wordt ten behoeve van één of meer personen, andere dan degene die de activiteit verricht, van een groep of organisatie of van de samenleving als geheel;
- c) die ingericht wordt door een organisatie anders dan het familie- of privé-verband van degene die de activiteit verricht;
- d) en die niet door dezelfde persoon en voor dezelfde organisatie wordt verricht in het kader van een arbeidsovereenkomst, een dienstencontract of een statutaire aanstelling;

2° vrijwilliger : elke natuurlijke persoon die een in 1° bedoelde activiteit verricht;

3° organisatie : elke feitelijke vereniging of private of publieke rechtspersoon zonder winstoogmerk die werkt met vrijwilligers (, waarbij onder feitelijke vereniging wordt verstaan elke vereniging zonder rechtspersoonlijkheid van twee of meer personen die in onderling overleg een activiteit organiseren met het oog op de verwezenlijking van een onbaatzuchtige doelstelling, met uitsluiting van enige winstverdeling onder haar leden en bestuurders, en die een rechtstreekse controle uitoefenen op de werking van de vereniging); <W 2006-07-19/39, art. 2, 1°, 004 ; Inwerkingtreding : 01-08-2006>

4° (...) <W 2006-07-19/39, art. 2, 2°, 004 ; Inwerkingtreding : 01-08-2006>

[HOOFDSTUK III.](#) - (De informatieplicht). <W 2006-07-19/39, art. 3, 004 ; Inwerkingtreding : 01-08-2006>

[Art. 4.](#) <W 2006-07-19/39, art. 4, 004 ; Inwerkingtreding : 01-08-2006> Alvorens de activiteit van een vrijwilliger voor een organisatie een aanvang neemt, informeert de organisatie hem minstens over :

- a) de onbaatzuchtige doelstelling en het juridisch statuut van de organisatie; indien het gaat om een feitelijke vereniging, de identiteit van de verantwoordelijke(n) van de vereniging;
  - b) het in artikel 6, § 1, bedoelde verzekeringscontract dat de organisatie gesloten heeft voor vrijwilligerswerk; indien het gaat om een organisatie die niet burgerlijk aansprakelijk is als bedoeld in artikel 5 voor de schade die een vrijwilliger veroorzaakt, de toepasselijke aansprakelijkheidsregeling voor schade die de vrijwilliger veroorzaakt, en de eventuele dekking van deze aansprakelijkheid door middel van een verzekeringscontract;
  - c) de eventuele dekking, door middel van een verzekeringscontract, van andere aan het vrijwilligerswerk verbonden risico's en, in voorkomend geval, van welke risico's;
  - d) de eventuele betaling van een vergoeding voor vrijwilligerswerk en, in voorkomend geval, de aard van deze vergoeding en de gevallen waarin ze wordt betaald;
  - e) de mogelijkheid dat hij kennis krijgt van geheimen waarop artikel 458 van het Strafwetboek van toepassing is.
- De in het eerste lid bedoelde informatie kan verstrekt worden op welke wijze ook. De bewijslast berust bij de organisatie.

[HOOFDSTUK IV.](#) - Aansprakelijkheid van de vrijwilliger en de organisatie.

[Art. 5.](#) <W 2006-07-19/39, art. 5, 004 ; Inwerkingtreding : 01-01-2007> Behalve in geval van bedrog, zware fout of eerder gewoonlijk dan toevallig voorkomende lichte fout van de vrijwilliger, is deze, behalve als het om schade

gaat die hij zichzelf toebrengt, niet burgerlijk aansprakelijk voor de schade die hij veroorzaakt bij het verrichten van vrijwilligerswerk, ingericht door een in artikel 3, 3° bedoelde feitelijke vereniging die één of meer personen tewerkstelt die verbonden zijn door een arbeidsovereenkomst voor werklieden of bedienden, door een in artikel 3, 3° bedoelde rechtspersoon, of door een feitelijke vereniging die op grond van haar specifieke verbondenheid hetzij met de voormelde feitelijke vereniging, hetzij met de voormelde rechtspersoon beschouwd kan worden als een afdeling daarvan. Voor deze schade zijn respectievelijk de feitelijke vereniging, de rechtspersoon of de organisatie waarvan de feitelijke vereniging een afdeling vormt, burgerlijk aansprakelijk. Op straffe van nietigheid mag van de bij het eerste lid bepaalde aansprakelijkheid niet afgeweken worden in het nadeel van de vrijwilliger.

HOOFDSTUK V. - Verzekering vrijwilligerswerk.

Art. 6. § 1. (De organisaties die krachtens artikel 5 burgerlijk aansprakelijk zijn voor de schade die een vrijwilliger veroorzaakt, sluiten tot dekking van de risico's met betrekking tot vrijwilligerswerk een verzekeringscontract, dat ten minste de burgerlijke aansprakelijkheid van de organisatie dekt, met uitzondering van de contractuele aansprakelijkheid.) <W 2006-07-19/39, art. 6, 1°, 004 ; Inwerkingtreding : 01-01-2007>

§ 2. De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, voor de categorieën van vrijwilligers die Hij bepaalt, de dekking van het verzekeringscontract uitbreiden tot :

1° de lichamelijke schade die geleden is door vrijwilligers bij ongevallen tijdens de uitvoering van het vrijwilligerswerk (of tijdens de verplaatsingen die in het kader daarvan worden gedaan en tot de ziekten die zijn opgelopen als gevolg van het vrijwilligerswerk); <W 2005-12-27/31, art. 137, 002; Inwerkingtreding : 01-08-2006>
2° de rechtsbijstand voor de onder § 1, (...) en § 2, 1°, genoemde risico's. <W 2005-12-27/31, art. 137, 002; Inwerkingtreding : 01-08-2006>

§ 3. De Koning stelt, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de minimumgarantievoorwaarden vast van de [verplichte] verzekeringsovereenkomsten tot dekking van het vrijwilligerswerk ¹ evenals de minimumgarantievoorwaarden wanneer hij de verzekeringscontracten voorzien in § 1 uitbreidt krachtens § 2¹. <W 2006-07-19/39, art. 6, 3°, 004 ; Inwerkingtreding : 01-01-2007>

(§ 4. De gemeenten en provincies informeren de organisaties over de verzekeringsplicht.

De Koning kan bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad nadere regels vaststellen ter uitvoering van deze paragraaf.) <W 2006-07-19/39, art. 6, 4°, 004 ; Inwerkingtreding : 01-01-2007>

(§ 5. Aan de organisaties wordt de mogelijkheid geboden zich, tegen betaling van een premie, aan te sluiten bij een collectieve polis die voldoet aan de in § 3 bedoelde voorwaarden.

De Koning bepaalt daartoe de voorwaarden en nadere regels bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad.) <W 2006-07-19/39, art. 6, 5°, 004 ; Inwerkingtreding : 01-01-2007>

-----
(1)<W [2009-05-06/03](#), art. 61, 005; Inwerkingtreding : 29-05-2009>

Art. 7. In artikel 6 van het koninklijk besluit van 12 januari 1984 tot vaststelling van de minimumgarantievoorwaarden van de verzekeringsovereenkomsten tot dekking van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid buiten overeenkomst met betrekking tot het privé-leven, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 24 december 1992, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1) het 1° wordt aangevuld als volgt : " deze uitsluiting is evenmin van toepassing op de door artikel 6, § 1, van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers verplicht gestelde verzekering voor burgerrechtelijke aansprakelijkheid ";

2) het 4° wordt opgeheven.

Art. 8. Vrijwilligerswerk door (...) wordt geacht verricht te worden in het privé-leven zoals bedoeld in het koninklijk besluit van 12 januari 1984 tot vaststelling van de minimumgarantievoorwaarden van de verzekeringsovereenkomsten tot dekking van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid buiten overeenkomst met betrekking tot het privé-leven. <W 2006-07-19/39, art. 7, 004 ; Inwerkingtreding : 01-08-2006>

Art. 8bis. <ingevoegd bij W 2006-07-19/39, art. 8; Inwerkingtreding : 01-01-2007> In artikel 3, § 1, eerste lid, van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen worden de woorden " en van de werkgever van bovengenoemde personen, wanneer dezen van alle aansprakelijkheid zijn ontheven krachtens artikel 18 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten, " vervangen door de woorden ", van de werkgever van bovengenoemde personen,

wanneer dezen van alle aansprakelijkheid zijn ontheven krachtens artikel 18 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten en van de organisatie die bovengenoemde personen inzet als vrijwilligers, wanneer dezen van alle aansprakelijkheid zijn ontheven krachtens artikel 5 van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers.

HOOFDSTUK VI. - Arbeidsrecht.

Art. 9. § 1. (...) <W 2006-07-19/39, art. 9, 004 ; Inwerkingtreding : 01-08-2006>

§ 2. ¹ Voor zover voldaan is aan alle voorwaarden van deze wet, vallen niet onder het toepassingsgebied van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers en de uitvoeringsbesluiten ervan, voor de uitoefening van vrijwilligersactiviteiten :

1° buitenlanders wier verblijf gedekt is door een verblijfstitel of -document toegekend krachtens de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en de uitvoeringsbesluiten ervan;

2° de begunstigden van de opvang in de zin van artikel 2, 2°, van de wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen, met uitzondering van die welke bedoeld worden in artikel 60 van dezelfde wet.]¹

-----
(1)<W [2014-05-22/13](#), art. 2, 006; Inwerkingtreding : 28-06-2014>

HOOFDSTUK VI/1. [¹ - Vreemdelingenrecht]¹

-----
(1)<Ingevoegd bij W [2014-05-22/13](#), art. 3, 006; Inwerkingtreding : 28-06-2014>

Art. 9/1. [¹ Het verrichten van vrijwilligerswerk bedoeld in artikel 3, 1° doet geen afbreuk aan de toepassing van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en vormt geen basis voor een machtiging of toelating tot verblijf in het kader van diezelfde wet.]¹

-----
(1)<Ingevoegd bij W [2014-05-22/13](#), art. 3, 006; Inwerkingtreding : 28-06-2014>

HOOFDSTUK VII. - Vergoedingen voor vrijwilligerswerk.

Art. 10. Het onbezoldigd karakter van het vrijwilligerswerk belet niet dat de door de vrijwilliger voor de organisatie gemaakte kosten door de organisatie worden vergoed. De realiteit en de omvang van deze kosten moeten niet bewezen worden, voor zover het totaal van de ontvangen vergoedingen niet meer bedraagt dan 24,79 euro per dag (...) en 991,57 euro per jaar. De in de vorige zin bedoelde bedragen zijn gekoppeld aan de spilindex 103,14 (basis 1996 = 100) en variëren zoals bepaald bij de wet van 2 augustus 1971 houdende inrichting van een stelsel waarbij de wedden, lonen, pensioenen, toelagen en tegemoetkomingen ten laste van de openbare schatkist, sommige sociale uitkeringen, de bezoldigingsgrenzen waarmee rekening dient gehouden bij de berekening van sommige bijdragen van de sociale zekerheid der arbeiders, alsmede de verplichtingen op sociaal gebied opgelegd aan de zelfstandigen, aan het indexcijfer van de consumptieprijzen worden gekoppeld. <W 2006-07-19/39, art. 10, 004 ; Inwerkingtreding : 01-08-2006>

Te rekenen van de inwerkingtreding van deze wet wordt de hoogte van de ontvangen vergoedingen na twee jaar onderworpen aan een evaluatie. Deze evaluatie wordt uitgevoerd volgens de nadere regels die de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, bepaalt, met dien verstande dat ze wordt uitgevoerd in samenwerking met de instellingen van sociale zekerheid en dat vooraf het advies van de Nationale Arbeidsraad en de Hoge Raad voor de Vrijwilligers wordt ingewonnen. Het evaluatieverslag wordt onmiddellijk meegedeeld aan de Kamer van volksvertegenwoordigers en aan de Senaat.

[Bedraagt het totaal van de door de vrijwilliger van een of meerdere organisatie(s) ontvangen vergoedingen meer dan de in het eerste lid bedoelde bedragen, dan kunnen deze enkel als een terugbetaling van door de vrijwilliger voor de organisatie(s) gemaakte kosten worden beschouwd, indien de realiteit en het bedrag van deze kosten kunnen aangetoond worden aan de hand van bewijskrachtige documenten. Het bedrag van de kosten mag worden vastgesteld overeenkomstig het koninklijk besluit van 26 maart 1965 houdende de algemene regeling van de vergoedingen en toelagen van alle aard toegekend aan het personeel van de federale overheidsdiensten.] <W 2005-12-27/31, art. 138, 002; Inwerkingtreding : 01-08-2006>

¹ De forfaitaire en reële kostenvergoedingen mogen in hoofde van de vrijwilliger niet gecombineerd worden. Een combinatie van de forfaitaire kostenvergoeding met een terugbetaling van de reële vervoerskosten is echter mogelijk voor maximaal 2000 kilometer per jaar per vrijwilliger. Wat betreft het gebruik van de eigen wagen, worden de reële vervoerskosten vastgesteld overeenkomstig artikel 13 van het koninklijk besluit van 18 januari 1965 houdende de algemene regeling inzake reiskosten. De reële vervoerskosten door het gebruik van de eigen fiets, worden vastgesteld overeenkomstig artikel 6 van het koninklijk besluit van 20 april 1999 houdende toekenning van een vergoeding voor het gebruik van de fiets aan de personeelsleden van sommige overheidsdiensten. Het totaal uitgekeerd jaarlijks bedrag ter vergoeding van het gebruik van openbaar vervoer, de eigen wagen of fiets mag maximaal 2000 maal de kilometervergoeding bedoeld in artikel 13 van het koninklijk besluit van 18 januari 1965 houdende algemene regeling inzake reiskosten bedragen.¹

(1)<W [2009-05-06/03](#), art. 62, 005; Inwerkingtreding : 29-05-2009>

[Art. 11.](#) Een activiteit kan niet als vrijwilligerswerk beschouwd worden indien één van de of alle in artikel 10 bedoelde grenzen overschreden worden en het in artikel 10, derde lid, bedoelde bewijs niet kan geleverd worden. De persoon die deze activiteit verricht kan in dat geval niet als vrijwilliger worden beschouwd.

[Art. 12.](#) De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, voor specifieke categorieën van vrijwilligers, onder de door Hem bepaalde voorwaarden, de in artikel 10 bedoelde bedragen verhogen.

[HOOFDSTUK VIII.](#) - Uitkeringsgerechtigde vrijwilligers.

[Afdeling I.](#) - Werklozen.

[Art. 13.](#) Een uitkeringsgerechtigde werkloze kan met behoud van uitkeringen vrijwilligerswerk uitoefenen, op voorwaarde dat hij dit vooraf en schriftelijk aangeeft bij het werkloosheidsbureau van de Rijksdienst voor arbeidsvoorziening.

De directeur van het werkloosheidsbureau kan de uitoefening van de activiteit met behoud van uitkeringen, verbieden, of slechts aanvaarden binnen bepaalde perken, indien hij aantoonst :

1° dat deze activiteit niet de kenmerken vertoont van vrijwilligerswerk als bedoeld in deze wet;

2° dat de activiteit, gezien de aard, de omvang en de frequentie ervan of gezien het kader waarin zij wordt uitgeoefend, niet of niet langer de kenmerken vertoont van een activiteit die in het verenigingsleven gewoonlijk door vrijwilligers wordt verricht;

3° dat de beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt van de werkloze zou verminderen.

Indien binnen twee weken na de ontvangst van een volledige aangifte geen beslissing genomen is, wordt de uitoefening van de onbezoldigde activiteit met behoud van uitkeringen, geacht aanvaard te zijn. Een eventuele beslissing houdende een verbod of een beperking, genomen buiten deze termijn, heeft slechts gevolgen voor de toekomst, behalve indien de activiteit niet onbezoldigd was.

De Koning bepaalt :

1° de nadere regels voor de aangifteprocedure en voor de procedure die toepasselijk is indien de directeur de uitoefening van de activiteit met behoud van uitkeringen verbiedt;

2° onder welke voorwaarden de Rijksdienst voor arbeidsvoorziening vrijstelling van aangifte van bepaalde activiteiten kan verlenen, inzonderheid indien in het algemeen kan worden vastgesteld dat de betreffende activiteiten beantwoorden aan de definitie van vrijwilligerswerk;

3° onder welke voorwaarden de afwezigheid van een voorafgaande aangifte niet leidt tot het verlies van uitkeringen.

[Afdeling II.](#) - Bruggepensioneerden.

[Art. 14.](#) De in artikel 13 bedoelde regeling geldt eveneens voor de bruggepensioneerden en de halftijds bruggepensioneerden, behoudens de afwijkingen die door de Koning vastgesteld zijn op grond van hun specifiek statuut.

[Afdeling III.](#) - Arbeidsongeschikten.

[Art. 15.](#) In artikel 100, § 1, van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorgingen en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, wordt tussen het eerste en het tweede lid het volgende lid ingevoegd :
" Vrijwilligerswerk in de zin van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers wordt niet beschouwd als werkzaamheid, voor zover de adviserende geneesheer vaststelt dat deze activiteiten verenigbaar zijn met de algemene gezondheidstoestand van de betrokkene. "

[Afdeling IV.](#) - Leefloon.

[Art. 16.](#) Onder de voorwaarden en volgens de nadere regels die de Koning bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad bepaalt, zijn het verrichten van vrijwilligerswerk en het ontvangen van een in artikel 10 bedoelde vergoeding, verenigbaar met het recht op het leefloon.

[Afdeling V.](#) - Tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden.

[Art. 17.](#) Onder de voorwaarden en volgens de nadere regels die de Koning bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad bepaalt, zijn het verrichten van vrijwilligerswerk en het ontvangen van een in artikel 10 bedoelde vergoeding, verenigbaar met het recht op de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden.

[Afdeling VI.](#) - Gewaarborgd inkomen voor bejaarden.

[Art. 18.](#) <W 2005-12-27/31, art. 139, 002; Inwerkingtreding : 01-08-2006> Artikel 4, § 2, van de wet van 1 april 1969 tot instelling van een gewaarborgd inkomen voor bejaarden, zoals gewijzigd bij het koninklijk besluit van 22 december 1969, bij de wet van 29 december 1990 en bij de wet van 20 juli 1991, wordt aangevuld als volgt :
" 9° de vergoedingen die ontvangen zijn in het kader van het vrijwilligerswerk als bedoeld in artikel 10 van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van de vrijwilligers ".

[Afdeling VII.](#) - Gezinsbijslagen.

[Art. 19.](#) In artikel 62 van de bij het koninklijk besluit van 19 december 1939 samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders, vervangen bij de wet van 29 april 1996, wordt een § 6 ingevoegd, luidende :
" § 6. Voor de toepassing van deze wetten wordt vrijwilligerswerk in de zin van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers niet beschouwd als een winstgevend activiteit. De vergoedingen in de zin van artikel 10 van voormelde wet worden niet beschouwd als een inkomen, een winst, een brutoloon of een sociale uitkering, voorzover het vrijwilligerswerk zijn onbezoldigd karakter niet verliest overeenkomstig hetzelfde artikel van dezelfde wet. "

[Art. 20.](#) In artikel 1 van de wet van 20 juli 1971 tot instelling van een gewaarborgde gezinsbijslag, zoals gewijzigd bij de wet van 8 augustus 1980, bij het koninklijk besluit nr. 242 van 31 december 1983 en bij de wetten van 20 juli 1991, 29 april 1996, 22 februari 1998, 25 januari 1999, 12 augustus 2000 en 24 december 2002, wordt, tussen het eerste en het tweede lid, het volgende lid ingevoegd :
" Wanneer het kind een vergoeding geniet als bedoeld in de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers, is dit geen beletsel voor de toekenning van gezinsbijslag. "

[Art. 21.](#) Onder de voorwaarden en volgens de nadere regels die de Koning bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad bepaalt, zijn het verrichten van vrijwilligerswerk en het ontvangen van een in artikel 10 bedoelde vergoeding, verenigbaar met het recht op de gewaarborgde gezinsbijslag.

[Afdeling VIII.](#) [¹ - Begunstigden van de opvang]¹

-----
(1)<Ingevoegd bij W [2014-05-22/13](#), art. 4, 006; Inwerkingtreding : 28-06-2014>

[Art. 21/1.](#) [¹ De begunstigde van de opvang in de zin van artikel 2, 2°, van de wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen, mag vrijwilligerswerk uitvoeren met behoud van zijn dagvergoeding bepaald in artikel 34 van de voornoemde wet van 12 januari 2007, op voorwaarde dat er voorafgaande aangifte van wordt gedaan aan het Federaal Agentschap voor de Opvang van Asielzoekers.]¹

-----
(1)<Ingevoegd bij W [2014-05-22/13](#), art. 5, 006; Inwerkingtreding : 28-06-2014>

[Art. 21/2.](#) ¹ Het Federaal Agentschap voor de Opvang van Asielzoekers kan de uitoefening van de activiteit beperken of verbieden, of de cumulatie met de dagvergoeding en de verhoging in functie van de gepresteerde gemeenschapsdiensten beperken of verbieden als het kan aantonen dat :

1° deze activiteit de kenmerken van het vrijwilligerswerk niet vertoont in de zin van deze wet;

2° de activiteit door de aard ervan, de duur en de frequentie of wegens het kader waarin zij past, geen kenmerken of geen kenmerken meer vertoont van een activiteit die gewoonlijk wordt uitgeoefend door vrijwilligers in het verenigingsleven;

3° de activiteit afbreuk doet aan de goede werking van de opvangstructuur of aan de behoeften van de begeleiding;

4° er elementen zijn die misbruiken doen vermoeden of die doen vermoeden dat de activiteit wordt gebruikt om de bepalingen van artikel 35/1 van de wet van 12 januari 2007 en de uitvoeringsbesluiten ervan te omzeilen.]¹

-----
(1)<Ingevoegd bij W [2014-05-22/13](#), art. 6, 006; Inwerkingtreding : 28-06-2014>

[HOOFDSTUK IX.](#) - Slotbepalingen.

[Art. 22.](#) § 1. De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, aan organisaties die zowel werken met vrijwilligers als met personen die geen vrijwilliger zijn, met betrekking tot de bepalingen van deze wet bijkomende voorwaarden opleggen.

In de in het vorige lid bedoelde gevallen kan de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, het werken met vrijwilligers zoals bedoeld in deze wet afhankelijk maken van een voorafgaande machtiging van de minister die bevoegd is voor Sociale zaken.

§ 2. De Koning bepaalt, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de wijze waarop nagegaan wordt of de activiteiten die door een vrijwilliger uitgeoefend worden, beantwoorden aan de bepalingen van deze wet en van de uitvoeringsbesluiten ervan.

§ 3. De Koning wijst de ambtenaren aan die ermee belast worden toe te zien op de naleving van de bepalingen van deze wet en van de uitvoeringsbesluiten ervan.

[Art. 23.](#) De Koning kan de bepalingen die door artikel 7 worden gewijzigd, opnieuw wijzigen, opheffen of aanvullen.

[Art. 24.](#) <W 2006-03-07/37, art. 2, 003; Inwerkingtreding : 01-02-2006> Deze wet treedt in werking op 1 augustus 2006 (, met uitzondering van de artikelen 5, 6 en 8bis, die in werking treden op 1 januari 2007). <W 2006-07-19/39, art. 11, 004 ; Inwerkingtreding : 01-08-2006>

Kondigen deze wet af, bevelen dat zij met 's Lands zegel zal worden bekleed en door het Belgisch Staatsblad zal worden bekendgemaakt.

Gegeven te Brussel, 3 juli 2005.

ALBERT

Van Koningswege :

De Minister van Sociale Zaken, en Volksgezondheid,

R. DEMOTTE

De Minister van Werk,

Mevr F. VANDEN BOSSCHE

Met 's Lands zegel gezegeld :

De Minister van Justitie,

Mevr. L. ONKELINX.

BIJLAGE 2: Samenstelling van de Hoge Raad voor Vrijwilligers

<i>EFFECTIEVE FRANSTALIGE LEDEN</i>
Le Secrétariat Général de l'Enseignement Catholique
Le Conseil de la Jeunesse d'Expression Française
La Fédération Multisports Adaptés
La Croix Rouge de Belgique
L'Association Interfédérale du Sport Francophone
L'Association des Centres culturels de la Communauté française de Belgique
Caritas
L'Alliance Nationale des Mutualités Chrétiennes
Inter-environnement Wallonie
L'Association pour le Volontariat
<i>EFFECTIEVE NEDERLANDSTALIGE LEDEN</i>
Vlaams secretariaat Katholiek Onderwijs
Vlaamse Jeugdraad
Vlaams Welzijnsverbond
Vlaamse Sportfederatie
Pluralistisch Overleg Welzijnswerk en Verbond Sociale Ondernemingen
Rode Kruis Vlaanderen
Gezinsbond
Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk
Nationaal Verbond van Socialistische Mutualiteiten
Natuurpunt

PLAATSVERVANGENDE NEDERLANDSTALIGE LEDEN

Vlaamse Ouderenraad

Vlaams Patiëntenplatform

Unie Vrijzinnige Verenigingen

EFFECTIEF DUITSTALIG LID

Musikverband FÖDEKAM

PLAATSVERVANGEND DUITSTALIG LID

Sportrat der deutschsprachigen Gemeinschaft

DESKUNDIGEN

Jacques DEFOURNY

Michel DAVAGLE

Lesley HUSTINX

Dominique VERTE

